

Parlamentul României
Senat
Serviciul pentru afaceri europene

Documente europene cu conținut considerat relevant, supuse examinării, transmise prin sistemul IPEX, până la data de 12 noiembrie 2025

(transmitere efectuată în temeiul **Protocolului nr. 1**, privind rolul parlamentelor naționale, anexat Tratatului de la Lisabona)

- propuneri pentru sesizarea comisiilor permanente -

COM(2025) 723 final - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Strategia privind aplicarea IA

Obiectivele propunerii: Strategia privind inteligența artificială (IA) este concepută pentru a sprijini industria și sectorul public să înțeleagă mai bine ce poate realiza inteligența artificială, unde este eficientă și cum poate aduce un avantaj competitiv. Pornind de la Planul de acțiune privind Continentul IA - COM(2025)165 – (pe care îl completează) și de la angajamentul Uniunii Europene de a promova o inteligență artificială de încredere centrată pe factorul uman, în conformitate cu Regulamentul privind IA, strategia își propune să valorifice potențialul transformator al inteligenței artificiale, facilitând utilizarea sa coordonată și integrată în toate etapele și sectoarele relevante, pentru a maximiza impactul asupra competitivității și inovației europene. Prezenta strategie este însoțită de o Strategie europeană pentru inteligența artificială în știință – COM(2025)724, care anunță inițiativa Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE) ca inițiativă emblematică și care vizează adoptarea IA în toate disciplinele științifice.

Raport:

Comisia pentru afaceri europene

Aviz/proces-verbal:

Comisia pentru comunicații, tehnologia informației și inteligență artificială

Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională
Comisia economică, industrii, servicii, turism și siguranță națională

Comisia pentru cultură și media

Comisia pentru transporturi și infrastructură

Comisia pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale

Comisia pentru mediu

Comisia pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală

Comisia pentru muncă, familie și protecție socială

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

Comisia pentru sănătate

Termen pentru depunerea avizului/procesului-verbal:

16 decembrie 2025

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.10.2025
COM(2025) 723 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Strategia privind aplicarea IA

1. Introducere

Inteligența artificială („IA”) avansează într-un ritm fără precedent, iar capacitățile ei prefigurează remodelarea unor industrii întregi și a sectorului public¹. Dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor IA (cum ar fi modelele avansate de IA de uz general, agenții IA, gemenii digitali și modelele de IA mici și specializate) oferă Uniunii Europene o fereastră de oportunitate irepetabilă de a stimula inovarea, de a accelera creșterea productivității și de a-și consolida puterea competitivă și suveranitatea tehnologică. În pofida unei baze industriale puternice și a unui ecosistem de start-upuri efervescent, dezvoltarea și adoptarea inteligenței artificiale în UE rămâne limitată, aceste tehnologii fiind utilizate de numai 13,5 % dintre întreprinderi și 12,6 % dintre IMM-uri² – coloana vertebrală a economiei UE.

Pornind de la Planul de acțiune privind continentul IA și de la angajamentul UE de a promova o inteligență artificială de încredere și centrată pe factorul uman, în conformitate cu Regulamentul privind IA³, strategia se axează pe valorificarea potențialului transformator al IA, servind drept catalizator pentru o mai mare integrare pe verticală. Scopul său este de a **impulsiona utilizarea IA**, în special în rândul IMM-urilor și al întreprinderilor mici cu capitalizare medie, și de a **facilita integrarea IA** pentru a spori competitivitatea industriilor europene, în special a celor mai strategice. Se urmărește **deblocarea beneficiilor societale** mai ample ale IA, de la facilitarea diagnosticării medicale mai prompte și mai precise la sporirea eficienței și accesibilității serviciilor publice, respectând în același timp principiile nediscriminării. În plus, se urmărește **consolidarea capacităților UE și atingerea excelenței în domeniul IA de avangardă**.

Pentru realizarea acestor obiective, strategia promovează o schimbare a modului în care întreprinderile și organizațiile din sectorul public abordează soluționarea problemelor. Prin aplicarea unei politici de **adoptare prioritară a inteligenței artificiale**, acestea sunt încurajate să integreze dezvoltarea IA pe baza soluțiilor europene. Atunci când utilizează IA – evaluând în același timp beneficiile și riscurile sale potențiale –, întreprinderile europene se pot adapta la impactul său transformator, inclusiv în ceea ce privește organizarea locului de muncă și nevoile de instruire. Această abordare nu numai că **ajută întreprinderile să aibă succes**, dar în plus **impulsionează dezvoltarea unei prezențe strategice europene la diferitele niveluri ale pachetele tehnologice de IA**⁴, implicând lucrătorii și sprijinind crearea unui ecosistem de IA solid și suveran la nivelul UE.

Pe baza perspectivelor obținute dintr-o consultare publică⁵ și în urma discuțiilor purtate în ultimele luni la nivelul sectorului⁶, Strategia privind aplicarea IA este structurată în jurul a trei secțiuni principale⁷:

¹ A se vedea, de exemplu, raportul Centrului Comun de Cercetare intitulat „Generative AI Outlook Report” (Raport privind perspectivele IA generative): <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/9f7e0b86-477c-11f0-85ba-01aa75ed71a1/language-en>.

² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_cb_ai/default/table?lang=en.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689>.

⁴ Un pachet tehnologic de IA este o colecție de tehnologii, cadre și infrastructuri care lucrează împreună pentru a construi, a implementa și a extinde sistemele de IA, facilitând utilizarea lor.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Strategia-privind-aplicarea-IA-Consolidarea-continutului-inteligenței-artificiale_ro.

⁶ În ultimele luni au fost organizate 17 dialoguri sectoriale structurate și două dialoguri politice la nivel înalt: a se vedea tabelul din anexă.

⁷ Acțiunile prezentate în strategie nu aduc atingere articolelor 107 și 108 din TFUE și nici normelor antitrust relevante ale UE.

- **introducerea unor inițiative emblematice sectoriale** – pentru a încuraja utilizarea IA în sectoarele industriale esențiale ale economiei UE și în sectorul public;
- **abordarea provocărilor transversale** – pentru a sprijini adoptarea IA de către mai multe IMM-uri, a crea o forță de muncă pregătită pentru IA în toate sectoarele, a mobiliza capacităților de IA avansate și a asigura încrederea în piață;
- **instituirea unui mecanism unic de guvernare** – pentru a implementa în premieră o abordare sectorială și a promova un proces dinamic de colaborare între părțile interesate. Se va lansa totodată un Observator pentru IA care va elabora indicatori-cheie de performanță și va monitoriza evoluțiile în domeniu, impactul inteligenței artificiale și tendințele viitoare.

Strategia privind aplicarea IA este însoțită de **Strategia privind IA în știință**, care anunță inițiativa Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE) ca inițiativă emblematică și care vizează adoptarea IA în toate disciplinele științifice. Aceasta va fi completată de **Strategia privind o uniune a datelor**, care va deschide posibilitatea utilizării unor noi surse, constând în seturi de date masive și de înaltă calitate, necesare pentru antrenarea algoritmilor.

2. Introducerea inițiativelor emblematice sectoriale

IA are potențialul de a transforma modul în care lucrează industriile, modul în care funcționează guvernele și modul în care se creează valoare în economie. Poate consolida eforturile de simplificare, stimulând astfel productivitatea și competitivitatea. În următoarele subsecțiuni sunt prezentate pe scurt inițiativele emblematice concepute pentru abordarea principalelor provocări sectoriale și pentru sprijinirea abordării strategice de adoptare prioritară a inteligenței artificiale. Inițiativele rezultă din feedbackul inițial al părților interesate colectat în urma unei consultări publice⁸, a unei cereri de contribuții⁹ și a 17 dialoguri tehnice structurate (anexa 1) cu principalii actori sectoriali.

Adoptarea Strategiei privind aplicarea IA marchează începutul unei călătorii transformatoare, care va fi adaptată și extinsă permanent pe baza contribuțiilor primite în urma aplicării mecanismului de guvernare descris în ultimul capitol al strategiei. Aceasta înseamnă că acțiunile de mai jos ar putea fi completate în viitor de noi inițiative în alte sectoare – cum ar fi cel al finanțelor, al turismului și al comerțului electronic. Pentru a operaționaliza acțiunile enunțate în strategia de față, Comisia mobilizează aproximativ 1 miliard EUR din programele sale de finanțare¹⁰, cu efecte de pârgie importante în funcție de sector.

2.1. Asistența medicală, inclusiv sectorul farmaceutic

IA promite să transforme semnificativ sectorul asistenței medicale și sectorul farmaceutic, precum și să îmbunătățească viața oamenilor și chiar să salveze vieți omenești pe tot cuprinsul UE. Ea poate ajuta la luarea mai rapidă și mai precisă a deciziilor clinice, poate reduce sarcina administrativă a profesioniștilor din domeniul sănătății, poate facilita procesele administrative

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Apply-AI-Strategy/public-consultation_ro.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Strategia-privind-aplicarea-IA-Consolidarea-continutului-inteligentei-artificiale_ro.

¹⁰ Dintre acestea, merită menționate în special programele Orizont Europa, „Europa digitală”, „UE pentru sănătate” și „Europa creativă”.

și poate îmbunătăți rezultatele pacienților pe parcursul întregului proces de îngrijire. În fața presiunii tot mai mari cu care se confruntă sistemele de sănătate, IA oferă instrumente concrete de îmbunătățire a eficienței și a calității, inclusiv în zonele îndepărtate sau insuficient deservite din care lipsesc spitalele, specialiștii sau serviciile de diagnosticare. Pe lângă asistența medicală de rutină, evidențiată în Strategia UE privind contramăsurile medicale¹¹, Comisia va promova totodată **utilizarea instrumentelor IA pentru pregătirea și răspunsul în caz de criză sanitară**, inclusiv în vederea detectării și monitorizării mai rapide a amenințărilor la adresa sănătății pentru informațiile privind contramăsurile medicale.

Totuși, gradul de adoptare a inteligenței artificiale în domeniul asistenței medicale și gradul de integrare în fluxurile de lucru clinice și în procesele administrative continuă să fie limitate și inegale la nivelul UE în ansamblu¹². Trebuie depășite bariere precum indisponibilitatea unor date de calitate, eterogenitatea infrastructurilor sau nivelul insuficient de alfabetizare, de competență și de încredere în domeniul IA al profesioniștilor din domeniul sănătății. Sunt necesare acțiuni care să impulsioneze investițiile, să încurajeze inovarea și să promoveze colaborarea transfrontalieră multidisciplinară, astfel încât sistemele de sănătate și cetățenii să se poată bucura pe deplin de beneficiile IA¹³.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul asistenței medicale, Comisia:

- **va înființa centre europene de screening avansat bazate pe IA** pentru a accelera introducerea unor instrumente inovatoare de prevenire și diagnosticare în unitățile medicale și pentru a aduce servicii de asistență medicală în zonele insuficient deservite. Inițiativa urmărește să îmbunătățească depistarea timpurie și să asigure diagnosticarea în timp util, în special în cazul bolilor cardiovasculare și al cancerului. Se va urmări o abordare care să asigure luarea în considerare a factorilor specifici de gen în screeningul și diagnosticarea bazate pe IA¹⁴. Prin implementarea soluțiilor IA, aceste centre vor contribui la validarea clinică în condiții reale și la testarea performanței pe plan local și vor genera dovezi pentru adoptarea clinică¹⁵. Rețeaua acestor centre bazate pe IA va facilita accesul la seturi de date de înaltă calitate bazate pe spațiul european al datelor privind sănătatea¹⁶, precum și pe infrastructurile digitale europene pentru imagistica în domeniul cancerului¹⁷ și pe datele genomice¹⁸; de asemenea, va sprijini testarea și validarea modelelor de IA promițătoare, inclusiv în vederea prevenției personalizate. Demersul se va baza și pe acțiunile relevante din cadrul Planului european de combatere a cancerului, al Strategiei privind științele vieții și al viitorului Plan al UE privind sănătatea cardiovasculară;

¹¹ COM(2025) 529 final.

¹² <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/9dd17bf8-62bf-11f0-bf4e-01aa75ed71a1/language-en#:~:text=Using%20a%20mixed%20methods%20approach%2C%20entailing%20a%20literature,and%20business%20challenges%2C%20and%20social%20and%20cultural%20barriers.>

¹³ De exemplu, prin intermediul Planului european de combatere a cancerului și al Rețelei sale de expertiză în domeniul cancerului, precum și al Rețelei UE care conectează centrele oncologice integrate naționale recunoscute.

¹⁴ De exemplu, a se vedea: [Gender medicine: effects of sex and gender on cardiovascular disease manifestation and outcomes \(Medicina bazată pe gen: efectele sexului și ale genului asupra manifestării bolilor cardiovasculare și a rezultatelor\)](#). J. Nature Reviews Cardiology.

¹⁵ Bazele acestui demers vor fi puse prin acțiunile finanțate în cadrul programului de lucru DEP 2025-2027 și al proiectului COMPASS-AI. https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/european-health-data-space-regulation-chds_ro.

¹⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cancer-imaging>.

¹⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/1-million-genomes>.

- **va institui o rețea europeană de expertiză privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale**, cu scopul de a consolida orientările și cele mai bune practici. Aceasta va publica manuale de implementare, orientări – inclusiv cu privire la validarea pe plan local (performanța în practica clinică) și la monitorizarea ulterioară implementării –, precum și principii de proiectare și va pune bazele schimbului de bune practici privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale.

În același timp, IA revoluționează și **dezvoltarea medicamentelor**, de la accelerarea descoperirii unor medicamente noi până la facilitarea monitorizării efectelor adverse. Modelarea și simularea bazate pe IA pot accelera descoperirea unor opțiuni de tratament inovatoare și pot identifica noi utilizări terapeutice pentru medicamentele existente, de exemplu pentru antibioticele noi, îmbunătățind totodată previziunile privind siguranța și eficacitatea. Astfel, datorită inteligenței artificiale, numărul brevetelor în domeniul asistenței medicale publicate anual în statele membre ale UE a fost de 20 de ori mai mare în 2024 decât în 2016¹⁹. Pentru a valorifica pe deplin potențialul IA în dezvoltarea medicamentelor, vor fi necesare progrese continue în ceea ce privește construirea unor modele fundamentale de IA solide, alături de eforturi de asigurare a fiabilității, a transparenței și a relevanței lor clinice – o prioritate deosebit de importantă pentru stimularea inovării în sectorul biotehnologiei²⁰.

Dispozitivele medicale care încorporează aplicații de IA pot genera progrese uriașe în furnizarea asistenței medicale în contextul dificultăților cu care se confruntă în prezent sistemul de sănătate, cum ar fi deficitul de forță de muncă. Este important ca UE să creeze un mediu favorabil inovării prin cadrul său de reglementare.

Pentru a sprijini adoptarea IA în dezvoltarea medicamentelor, Comisia:

- **va lansa provocarea descoperirii, cu ajutorul IA, a unor medicamente noi care să poată fi utilizate pentru a răspunde nevoilor medicale nesatisfăcute și pentru a trata boli care s-au dovedit greu de vindecat, cum ar fi boala Alzheimer sau anumite tipuri de cancer.** Câștigătorul provocării ar urma să primească acces specific la capacitățile de calcul ale fabricilor de IA, precum și sfaturi privind modalitatea de introducere pe piață a descoperirilor sale;
- **va propune acțiuni corespunzătoare pentru a raționaliza și a accelera intrarea pe piață a dispozitivelor medicale, fără a compromite siguranța.**

2.2. Robotica

Cu peste 90 000 de roboți industriali instalați în 2023 și peste 400 de producători în domeniul roboticii serviciilor, Europa se află în avangarda revoluției roboticii, denumită și „inteligența artificială fizică”. Împreună cu excelența în domeniul mecatronicii, al senzorilor și al microcontrolerelor, integrarea IA va ajuta dezvoltatorii din UE să creeze o serie de inovații, de la roboți cognitivi la drone autonome, cu efecte ample în industria prelucrătoare, în asistența medicală, în agricultură, în apărare etc. UE are o poziție deosebit de puternică în robotica industrială, în care roboții colaborativi (denumiți și „coboți”) fac posibilă o interacțiune sigură și eficientă între om și robot și contribuie la compensarea penuriei de forță de muncă și la

¹⁹ Study on the deployment of AI in healthcare (Studiu privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale) – Comisia Europeană, 2025.

²⁰ Comisia și-a asumat angajamentul pentru acest demers inclusiv în cadrul viitorului act legislativ european privind biotehnologiile, care va urmări facilitarea inovării și creșterea competitivității UE în sectoarele biotehnologiei.

diminuarea expunerii lucrătorilor la sarcini anoste sau periculoase. Totuși, dacă UE dorește să se numere în continuare printre pionierii inovării în acest segment, este imperios ca dezvoltarea viitoare a roboticii să integreze IA generativă și să adopte soluții europene.

Pentru a sprijini adoptarea IA în sectorul roboticii, Comisia:

- **va institui un catalizator al adoptării roboticii europene**, care va reuni dezvoltatorii și industriile utilizatoare pentru a accelera dezvoltarea și adoptarea de soluții europene care să răspundă nevoilor pieței. Acest lucru se va realiza în colaborare cu Asociația pentru IA, date și robotică (AI, Data and Robotics Association – ADRA)²¹. În acest context, Comisia va finanța **crearea unor fluxuri de proiecte de accelerare sectorială pentru adoptarea roboticii bazate pe IA**, punând accentul pe cazurile de utilizare cu impact major, prioritizate în strânsă colaborare cu industriile în care va avea loc utilizarea finală, astfel încât să asigure alinierea inovării la nevoile din lumea reală.

2.3. Industria prelucrătoare, ingineria și construcțiile

Industria prelucrătoare din Europa cuprinde 2,2 milioane de întreprinderi, în principal IMM-uri, angajează 30 de milioane de oameni și generează aproximativ 14 % din PIB-ul Uniunii Europene²². De la dezvoltarea de noi materiale (mai curate) până la lanțul de aprovizionare și logistică, industria prelucrătoare este formată dintr-o amplă rețea de segmente interconectate, de la industriile tradiționale și cele high-tech până la construcții sau logistică. În pofida punctelor forte ale UE în ceea ce privește producția de tehnologii medii și înalte în sectoare precum ingineria mecanică și electrică, industria chimică și utilajele, producția a fost mutată în regiuni cu costuri mai mici, ducând la scăderea competitivității și la slăbirea rezilienței și a autonomiei strategice. Potențialul transformator al inteligenței artificiale și al automatizării ar putea inversa însă această tendință.

IA poate îmbunătăți eficiența, precizia și adaptabilitatea în diferite procese de producție. O piatră de temelie a acestei transformări este utilizarea gemenilor digitali bazați pe IA, cu ajutorul cărora întreprinderile pot rula simulări complexe și scenarii ipotetice în medii virtuale. Este o soluție care se utilizează deja în toate sectoarele industriei prelucrătoare, facilitând mentenanța predictivă²³ și contribuind la proiectarea și optimizarea funcționării unor întregi lanțuri de aprovizionare, precum și a atelierelor și a principalelor fluxuri de lucru de producție aferente. Prin crearea unor modele digitale inteligente ale clădirilor, produselor, mașinilor și proceselor de fabricație, întreprinderile își pot testa, îmbunătăți și regla operațiunile înainte de a face schimbări în lumea reală.

Pentru a sprijini adoptarea IA în industria prelucrătoare, Comisia:

- **va sprijini dezvoltarea unui model de IA de avangardă și a unor agenți IA adaptați la industria prelucrătoare**. Pe baza spațiilor de date referitoare la industria prelucrătoare²⁴ și a viitoarei Strategii privind o uniune a datelor, Comisia va facilita punerea în comun a datelor între actorii industriali **prin intermediul unor terți de încredere**, astfel încât să asigure un volum suficient de date de antrenament, protejând

²¹ <https://adr-association.eu>.

²² 2024, Banca Mondială, Trading Economics.

²³ Analizarea datelor transmise de senzorii utilajelor pentru a anticipa defectarea echipamentelor înainte să se producă.

²⁴ <https://manufacturingdataspace-csa.eu/>.

în același timp proprietatea intelectuală și securitatea datelor și utilizând, după caz, laboratoarele de date din fabricile de IA;

- **va finanța realizarea unor fluxuri de proiecte de accelerare pentru adoptarea IA în industria prelucrătoare, reducând decalajul dintre laboratoarele de cercetare și implementare într-un mod mai eficace.** Aceste proiecte vor accelera dezvoltarea unor soluții de producție bazate pe IA care să răspundă nevoilor industriei, oferind sprijin permanent și asigurând evoluția acestor soluții de la laborator la un nivel ridicat de maturitate, adecvat pentru aplicațiile din lumea reală.

2.4. Apărarea, securitatea și spațiul

IA a devenit o tehnologie disruptivă critică, cu un impact profund asupra geopoliticii, a securității și a apărării. După cum s-a subliniat în **Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030**²⁵, noile tehnologii, inclusiv IA²⁶, schimbă în mod fundamental natura războiului. Se preconizează că rolul IA în domeniul apărării va crește exponențial, având în vedere interesul tot mai mare pentru aplicațiile IA cu dublă utilizare și, în special, așteptarea ca modelele de avangardă să aibă potențialul de a asigura superioritatea strategică și militară. IA poate oferi un avantaj strategic dacă este utilizată pentru vehicule fără pilot, pentru conștientizarea situației și recunoașterea tiparelor pe câmpul de luptă, pentru îmbunătățirea armelor (de exemplu a aeronavelor de luptă) sau pentru automatizarea unei părți a produselor din domeniul apărării, așa cum s-a întâmplat cu dronele. După cum s-a anunțat în Cartea albă, până la sfârșitul anului 2025 va fi prezentată o **foaie de parcurs privind transformarea apărării europene** cu scopul de a promova integrarea mai rapidă în capacitățile de apărare a tehnologiilor disruptive critice, inclusiv a inteligenței artificiale, astfel încât pregătirea europeană pentru apărare să fie finalizată până în 2030 în conformitate cu interesele și obiectivele economice și de securitate ale Uniunii.

În plus, Comisia cofinanțează capacitățile de calcul alături de statele membre, inclusiv în sinergie cu apărarea. De asemenea, prin intermediul planurilor lor naționale, statele membre pot beneficia de instrumentul „**Acțiunea pentru securitatea Europei**” (SAFE) pentru a investi în domenii-cheie ale apărării, inclusiv în echipamente și securitate cibernetică bazate pe IA.

În plus, **Viziunea pentru economia spațială europeană**²⁷ recunoaște rolul esențial al IA în stimularea competitivității și a rezilienței sectorului spațial al UE. IA revoluționează modul în care sunt proiectate, fabricate și exploatate sistemele spațiale. În mod similar, IA este esențială pentru gestionarea viitoarelor megaconstelații de către infrastructura terestră și pentru deblocarea capacităților de modelare a volumelor mari de date spațiale. Din acest motiv, pentru a debloca întregul potențial al sistemelor spațiale ale UE, Comisia va promova, în cazurile oportune, un mediu care să faciliteze integrarea capacităților și tehnologiilor IA cu scopul de a spori performanța, eficiența și securitatea. În acest context, Comisia va sprijini dezvoltarea unor modele suverane de avangardă și a unor sisteme de IA agentică, asigurând integrarea siguranței încă din faza de proiectare.

²⁵ https://www.ecas.europa.eu/ecas/white-paper-for-european-defence-readiness-2030_en.

²⁶ Viitoarea foaie de parcurs privind implementarea IA în politica externă și de securitate comune și în politica de securitate și apărare comună va stabili un cadru pentru acțiuni coordonate de promovare a capacităților IA în domeniul securității și al apărării.

²⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/vision-european-space-economy_en.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul apărării și al spațiului, Comisia:

- **va accelera dezvoltarea și implementarea capacităților europene de conștientizare a situației și a capacităților C2 (comandă și control) bazate pe IA** prin intermediul Fondului european de apărare (FEA), încurajând în același timp soluțiile de arhitectură deschisă cu dublă utilizare pentru securitatea frontierelor și protejarea infrastructurii critice, asigurând interoperabilitatea în sprijinul inițiativelor emblematiche din domeniul apărării, cum ar fi supravegherea flancului estic și zidul antidrone, urmărind în special integrarea caracteristicilor autonome în diferitele soluții;
- **va implementa o infrastructură europeană strategică și specifică de capacități puternic securizate în domeniul puterii de calcul** (de exemplu fabrică/gigafabrică de IA) cu scopul de a antrena modele de IA în domeniul apărării și al spațiului și de a dezvolta aplicații spațiale și de apărare bazate pe IA;
- **va sprijini asigurarea compatibilității cu IA a producției în spațiul cosmic și a operațiunilor spațiale ale UE, inclusiv pentru infrastructura orbitală și terestră**, prin tehnologii avansate de producție, robotică, calcul specific la margine/pe orbită, rețele de date spațiale, echipamente de prelucrare a semnalelor, sisteme de comandă și control.

Comisia și SEAE vor corela acțiunile prioritare menționate mai sus cu angajamentele, inițiativele și acțiunile coordonate asumate de statele membre prin procesul conturat în Foaia de parcurs privind pregătirea pentru apărare, precum și cu cadrul și inițiativele relevante menite să accelereze adoptarea IA în domeniul apărării, inclusiv prin mobilizarea FEA și a Centrului UE pentru inovare în domeniul apărării (HEDI) al Agenției Europene de Apărare.

Astfel cum s-a subliniat în **ProtectEU – Strategia europeană de securitate internă**²⁸, IA devine un instrument esențial și pentru asigurarea securității interne și a securității cibernetice, pe măsură ce statele și cetățenii se confruntă cu amenințări digitale din ce în ce mai complexe și în schimbare rapidă. Organizațiile teroriste și grupurile infracționale organizate utilizează din ce în ce mai mult tehnologiile bazate pe IA pentru a accelera ritmul și a extinde amploarea și raza de acțiune a activităților lor ilicite. Criminalitatea informatică, sabotajul și terorismul sunt combinate în atacuri hibride, în care IA este adesea exploatată de actori rău-intenționați. Este așadar necesar să asigurăm furnizarea rapidă de soluții bazate pe IA pentru securitatea internă și securitatea cibernetică. Acestea vor sprijini eforturile autorităților de îndeplinire a unor sarcini complexe de securitate, vor contribui la combaterea utilizării IA în scopuri rău-intenționate, vor detecta anomaliile, vor analiza incidentele și vor răspunde la acestea cu mai mare eficacitate. Atacurile vor putea fi identificate mai rapid, procesul decizional va fi îmbunătățit și resursele vor fi utilizate mai eficient.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în domeniul securității interne, inclusiv în sectorul securității cibernetice, Comisia:

- **va promova dezvoltarea și utilizarea de soluții bazate pe IA**²⁹ în scopuri de securitate internă, inclusiv prin sprijinirea cercetării aplicative și a inovării și prin

²⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0148>.

²⁹ COM(2025) 349 final, Foaie de parcurs privind accesul legal și efectiv la date pentru autoritățile de aplicare a legii.

stimularea introducerii pe piață a unor soluții de IA adaptate pentru a fi utilizate în securitatea internă;

- **va finanța proiecte de dezvoltare și implementare a unor instrumente, tehnologii și servicii de securitate cibernetică bazate pe IA** care să abordeze detectarea amenințărilor, detectarea vulnerabilităților, atenuarea amenințărilor, redresarea în urma incidentelor prin auto-reparare, analiza datelor și schimbul de date;
- **va sprijini interoperabilitatea și integrarea de încredere a inteligenței artificiale în arhitecturile, infrastructurile și supravegherea amenințărilor în materie de securitate cibernetică**, de exemplu prin intermediul centrelor cibernetice și al viitoarelor centre pentru securitatea cablurilor, precum și în mediile digitale cu dublă utilizare și în cele relevante pentru apărare.

2.5. Mobilitatea, transporturile și industria autovehiculelor

Sectorul mobilității este esențial pentru economia europeană și pentru tranziția Europei către durabilitate. Inteligența artificială este deja utilizată pe scară largă și are un impact puternic asupra sectorului, de la optimizarea traseelor la sisteme avansate de asistență pentru conducătorii auto. Tehnologiile automatizate de transport și mobilitate bazate pe IA se extind rapid la nivelul tuturor modurilor de transport. Ele îmbunătățesc fluxul de trafic, logistica și planificarea transporturilor, crescând astfel siguranța și durabilitatea mobilității. Vehiculele automatizate³⁰, de exemplu, contribuie la prestarea unor servicii flexibile și eficiente din punctul de vedere al costurilor și compensează deficitul de conducători auto³¹. Implementarea lor este frânată însă de provocările tehnologice, economice și de reglementare. Interacțiunea dintre reglementările naționale și cele de la nivelul UE complică testarea în condiții reale, omologarea și exploatarea vehiculelor automatizate, iar lipsa încrederii, accesul dificil la date de antrenament de înaltă calitate și implementarea inadecvată a infrastructurilor digitale și de transport îngreunează și mai mult adoptarea.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul mobilității, Comisia:

- **va mobiliza fabricile și gigafabricile de IA pentru a accelera dezvoltarea unor modele inovatoare de IA și a unor platforme software comune pentru sistemele de conducere automată și gestionare automatizată a vehiculelor în cadrul Alianței europene pentru vehicule conectate și autonome³²;**
- **va lansa inițiativa „Orașe cu ambiția condusului autonom”** pentru a accelera implementarea serviciilor operaționale, colaborând cu furnizorii europeni ca parte a bancurilor de testare transfrontaliere la scară largă anunțate în Planul de acțiune pentru

³⁰ Termenul „vehicul” se referă la toate modurile de transport, și anume rutier, feroviar, aerian, maritim și pe căile navigabile interioare.

³¹ Centrul Comun de Cercetare, *Requirements for Inclusive Automated Vehicle Services: Insights for Vehicle and Smartphone Application Design* (Cerințe pentru serviciile incluzive care utilizează vehicule automatizate: Informații pentru proiectarea aplicațiilor pentru vehicule și telefoane inteligente), 2025, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC142261>.

³² Pe baza Planului de acțiune industrială pentru sectorul european al autovehiculelor (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0095>). Memorandumul de înțelegere dintre parteneriatele 2Zero, CCAM și BATT4EU va consolida și mai mult legăturile cu cipurile, IA și robotica. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/ro/ip_25_2090/IP_25_2090_RO.pdf.

sectorul autovehiculelor. Pornind de la recomandările emise de Alianța europeană pentru vehicule conectate și autonome³³, această inițiativă va pune accentul pe vehiculele autonome bazate pe IA (vehicule robotizate) și pe naveta autonomă între diverse puncte ale orașelor, prin înființarea de întreprinderi comune operaționale și prin valorificarea măsurilor de susținere a inovării enunțate în Regulamentul privind IA, referitoare la spațiile de testare în materie de reglementare și la testarea în condiții reale, care pot fi aplicate direct.

2.6. Comunicațiile electronice

Integrarea IA în sectorul *comunicațiilor electronice* a cunoscut o accelerare semnificativă în ultimii ani, ca urmare a cererii tot mai mari de automatizare, a optimizării rețelelor și a experienței mai bune a clienților. La nivel mondial, 65 % dintre operatori elaborează strategii în domeniul IA și testează în mod activ soluții bazate pe IA în cadrul operațiunilor de rețea și de servicii pentru clienți³⁴. IA are un potențial major, în special dacă este folosită în contextul unei gestionări mai inteligente a rețelelor și al inovării în domeniul serviciilor³⁵. Totuși, impactul său în acest domeniu este încă limitat din cauza lipsei de platforme deschise și a capacității insuficiente a dispozitivelor marginale.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul comunicațiilor electronice, Comisia:

- **va promova capacitățile UE în domeniul dispozitivelor marginale care folosesc IA**, prin furnizarea de sprijin specific în cadrul întreprinderii comune „Rețele și servicii inteligente” și al întreprinderii comune pentru cipuri;
- **va crea o platformă europeană Telco IA** (acțiune-pilot de realizare a unor stive IA în cadrul programului Europa digitală) **pentru ca operatorii de telecomunicații, vânzătorii și industriile utilizatoare să construiască în colaborare**³⁶ **elemente pentru pachetele tehnologice de IA**, cum ar fi straturi de mediere, inginerie a datelor, interfețe în cloud și servicii IA, eventual bazate pe surse deschise.

2.7. Energia

IA are potențialul de a îmbunătăți eficiența energetică de-a lungul întregului lanț valoric din economie, de la îmbunătățirea gestionării rețelei și integrarea energiei din surse regenerabile la utilizarea mai eficientă a infrastructurii existente sau la optimizarea capacităților de stocare. În cazul întreprinderilor, instrumentele IA contribuie la economisirea energiei datorită proiectării și exploatării optimizate a clădirilor și scad costul energiei ca urmare a automatizării operațiunilor de cumpărare/vânzare de energie. Nu în ultimul rând, instrumentele emergente bazate pe IA pot ajuta cetățenii și întreprinderile să își gestioneze mai bine consumul de energie și să compare mai ușor ofertele de vânzare cu amănuntul a energiei. În același timp, sectorul

³³ Invitație deschisă de aderare la alianță: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/75555fa5-6d3c-253b-cefc-1c9b4f8daadf>.

³⁴ <https://www.gsmainelligence.com/research/telco-ai-state-of-the-market-q4-2024>.

³⁵ Inclusiv prin intermediul dispozitivelor mobile și al tehnicii de calcul la margine.

³⁶ În conformitate cu normele UE în materie de concurență, inclusiv cu Orientările privind aplicabilitatea articolului 101 din TFUE în cazul acordurilor de cooperare orizontală.

energiei este unul critic, care furnizează energia electrică necesară pentru economia digitală și centrele de date ale Europei, aflate în continuă dezvoltare.

Cu toate acestea, adoptarea IA în sectorul energetic este neuniformă. Progresul său este mai lent în domeniul gestionării rețelei, al flexibilității pe partea de consum³⁷ și al planificării infrastructurii³⁸, din cauza cerințelor stricte în materie de siguranță, a guvernantei fragmentate și a schimbului de date limitat.

Pentru a încuraja utilizarea IA pentru îmbunătățirea gestionării rețelelor și a eficienței energetice, Comisia:

- **va sprijini dezvoltarea de modele de IA care promovează prognozarea, optimizarea, gemenii digitali și echilibrarea sistemului în cadrul sistemului energetic.** Aceste activități vor fi sprijinite prin mobilizarea infrastructurii cloud-calcul la margine-internetul obiectelor, a software-ului aferent și a instrumentelor bazate pe IA cu scopul de a construi o coloană vertebrală digitală a tuturor activelor din sistemul energetic, asigurând securitatea, eficiența și fiabilitatea schimbului de date în întregul ecosistem energetic.

IA îmbunătățește consumul de energie și eficiența energetică în mai multe sectoare. În același timp însă, modelele și sistemele de IA avansate consumă un volum de energie semnificativ, în special în centrele de date. Viitoarea foaie de parcurs strategică privind digitalizarea și IA în sectorul energetic va descrie mai detaliat utilizarea IA în sistemul energetic și, împreună cu Actul legislativ privind dezvoltarea tehnologiilor de tip cloud și a IA, va aborda strategii menite să asigure existența resurselor energetice necesare pentru dezvoltarea IA, de exemplu prin eficientizarea energetică a centrelor de date. În plus, este necesară o înțelegere mai bună a impactului arhitecturii algoritmilor IA asupra modelelor de consum de energie. Prin urmare, astfel cum se prevede în Regulamentul privind IA, Comisia va **adopta o solicitare de standardizare a proceselor uzuale de raportare și documentare privind impactul sistemelor de IA și al modelelor de uz general asupra consumului de energie.**

2.8. Clima și mediul

Europa este căminul a numeroase organizații de vârf în domeniul inovațiilor legate de climă și de mediu. Din 2019 până în prezent, start-upurile din domeniul IA active în aceste sectoare au atras capital de risc în cuantum de aproximativ 700 de milioane EUR³⁹. Inteligența artificială este folosită de mult timp în special pentru monitorizarea mediului, realizarea de prognoze și observarea Pământului. Ea poate optimiza sistemele de avertizare timpurie în caz de incendii, inundații, secetă sau caniculă, poate îmbunătăți răspunsul în caz de dezastre și se poate dovedi utilă în managementul apei⁴⁰, precum și în luarea deciziilor cu privire la reziliență și la

³⁷ Flexibilitatea pe partea de consum se referă la capacitatea de ajustare a consumului de electricitate ca răspuns la semnale externe cum ar fi modificările de preț sau încărcarea rețelei. Consumatorii au astfel posibilitatea de a-și modifica, diminua sau crește consumul de energie în anumite intervale de timp, în special în perioadele de vârf, pentru a ajuta la echilibrarea rețelei și a reduce nevoia unei capacități de producție suplimentare.

³⁸ O dată la doi ani, Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E) elaborează un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani (TYNDP) la nivelul întregii Uniuni. Mai recent, Directiva 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (Directiva privind energia electrică) mandatează operatorii de sisteme de distribuție să elaboreze și să publice periodic planuri de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție.

³⁹ <https://dealroom.co/cu-apply-ai-climate-environment>.

⁴⁰ Strategia pentru reziliența în domeniul apei, adoptată în iunie 2025, urmărește să reducă amprenta de apă, inclusiv pe cea a instalațiilor de calcul, sporind circularitatea acestora prin reutilizarea apei, prin eficientizare și prin răcire uscată.

pregătirea în domeniul climei. Există inițiative revoluționare, cum ar fi Destinația Pământ⁴¹ și platforma europeană Digital Twin Ocean⁴², care oferă simulări interactive și de înaltă rezoluție cu o putere predictivă fără precedent.

Și totuși, în ciuda acestor progrese, potențialul IA în domeniul acțiunilor pentru climă și mediul rămâne insuficient valorificat din cauza complexității științifice și tehnologice a modelării climatice și de mediu bazate pe IA, combinată cu deficitele persistente de capacitate și competențe în rândul autorităților locale, al IMM-urilor și al societății civile. Fragmentarea ecosistemului de instrumente IA, seturi de date și servicii în domeniul climei și al mediului exacerbează și mai mult aceste provocări, îngreunând adoptarea și obținerea unui impact pe scară largă.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul climei și al mediului, Comisia:

- **va implementa un model de avangardă al sistemului terestru, bazat pe IA cu sursă deschisă**, precum și aplicații și servicii conexe bazate pe IA care să realizeze prognoze meteorologice, monitorizări ale Pământului și scenarii ipotetice mai bune, ca etapă următoare a inițiativei **Destinația Pământ**. Modelul va fi antrenat integral în fabrici de IA de pe teritoriul UE și va urma o abordare multidisciplinară care va integra diferite competențe de specialitate. Cu ajutorul acestui model, Comisia va pune la dispoziția autorităților locale și a actorilor relevanți atât gemeni digitali locali bazați pe IA (cu integrarea datelor Copernicus⁴³ deținute de UE), care vor contribui la anticiparea riscurilor și la reducerea impactului schimbărilor climatice printr-o mai bună pregătire și printr-o planificare urbană și rurală rezilientă⁴⁴, cât și servicii de îmbunătățire a gestionării dezastrelor și a ajutoarelor acordate în caz de criză.

2.9. Industria agroalimentară

IA remodelează deja producția agricolă într-o serie de domenii-cheie și poate revoluționa modul în care sunt produse alimentele, respectând mediul, clima și oamenii⁴⁵. Ea poate îmbunătăți agricultura de precizie și poate pune în mișcare roboții și utilajele folosite pentru munca pe câmp. Fermierii beneficiază deja de asistență prin instrumente de consiliere bazate pe IA, care le oferă recomandări personalizate pentru nevoile lor specifice.

Totuși, multe dintre aplicațiile destinate agriculturii de precizie nu ajung pe piață din cauza lipsei de date de înaltă calitate⁴⁶ și a unor formate convenite de comun acord sau din cauza lipsei de interoperabilitate între platformele care sunt închise sau care aparțin unui singur furnizor. În plus, adesea fermierii ezită să adopte soluții bazate pe IA din cauza lipsei de timp și de competențe, a neîncrederii în IA, a incertitudinii cu privire la răspundere și a temerii de a

⁴¹ <https://destination-earth.eu/>.

⁴² <https://www.edito.eu/>.

⁴³ <https://www.copernicus.eu/ro>.

⁴⁴ De asemenea, IA are un mare potențial de a sprijini punerea în aplicare a valorilor și principiilor noului Bauhaus european și de a maximiza potențialul acestora.

⁴⁵ Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar Împreună pentru construirea unui sector agricol și alimentar al UE atractiv pentru generațiile viitoare.

⁴⁶ Un factor important pentru implementarea cu succes a inteligenței artificiale în agricultură ar fi instituirea unui sistem de identificatori unici ai fermelor, astfel cum sugerează, printre altele, cercetările efectuate în cadrul consorțiului pentru o infrastructură digitală europeană (EDIC) privind industria agroalimentară. Un alt factor important pentru succesul IA în sectorul agroalimentar este îmbunătățirea conectivității în zonele rurale.

pierde controlul pe care îl aduce luarea propriilor decizii. În acest context, adoptarea IA în fermele europene rămâne limitată, în special comparativ cu alte regiuni⁴⁷.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul agroalimentar, Comisia:

- **va promova crearea unei platforme de IA agroalimentară care va facilita adoptarea instrumentelor și a aplicațiilor agricole specializate bazate pe IA.** Platforma va înlesni descoperirea și integrarea aplicațiilor, va spori încrederea fermierilor în aplicațiile bazate pe IA și va promova dezvoltarea cu sursă deschisă⁴⁸.

2.10. Sectoarele culturale și creative și mass-media

Potențialul inteligenței artificiale în sectoarele culturale și creative este în creștere și deschide noi moduri de exprimare a creativității. IA poate veni în ajutorul cineștilor în toate etapele de producție, optimizând procese precum crearea storyboardului și a efectelor speciale. Poate facilita descoperirea conținutului mediatic, muzical și literar existent online, diversificând consumul și generând o distribuție mai bună a veniturilor pentru creatori. Poate promova diversitatea culturală, oferind creatorilor cunoștințele și instrumentele de care au nevoie pentru a crea un conținut mai incluziv și mai divers, care să asigure accesibilitatea și includerea persoanelor cu dizabilități. Poate personaliza generarea de conținut și poate crește implicarea publicului.

De asemenea, IA vine în sprijinul patrimoniului cultural și poate fi utilizată în scopuri diverse, cum ar fi restaurarea, reconstrucția, conservarea, reutilizarea pentru producții virtuale și implicarea mai semnificativă a utilizatorilor – ceea ce, în ultimă instanță, aduce beneficii și altor sectoare conexe, cum ar fi turismul⁴⁹. În general, adoptarea modelelor IA creează oportunități valoroase de cooperare între sectoarele culturale și creative, industria jocurilor video fiind într-o poziție optimă pentru a funcționa ca principal banc de testare a inovațiilor transferabile către industrii multiple.

În ciuda potențialului său, adoptarea IA în sectoarele culturale și creative rămâne inegală⁵⁰, în parte din cauza provocărilor uzuale, cum ar fi accesul la modele etice, transparente, incluzive și de calitate înaltă, monetizarea modelelor de IA specializate, asigurarea unor surse de finanțare diverse și cultivarea competențelor avansate. În plus, sectoarele culturale și creative sunt îngrijorate de utilizarea neautorizată a conținutului protejat prin drepturi de autor în antrenarea modelelor de IA generativă și a rezultatelor acestora, ceea ce poate avea un impact

⁴⁷ Un sondaj McKinsey din 2024 a constatat că doar 27 % dintre producătorii europeni utilizează algoritmi de monitorizare a producției, iar 49 % utilizează sisteme de control precis al stropirii – aproximativ jumătate din rata de adoptare observată în Statele Unite (<https://www.mckinsey.com/industries/agriculture/our-insights/global-farmer-insights-2024?com>).

⁴⁸ Eforturile vor fi sprijinite și de instrumentele existente, cum ar fi spațiul european comun al datelor privind agricultura (<https://agridataspace-csa.eu>) și Parteneriatul privind agricultura datelor, cofinanțat prin Orizont Europa.

⁴⁹ Cu toate că nu se numără printre industriile vizate de Strategia privind aplicarea IA, turismul este un motor incontestabil al economiei europene, contribuind cu aproximativ 5 % din valoarea adăugată brută și sprijinind în mod direct peste 20 de milioane de locuri de muncă și peste 3 milioane de întreprinderi. Integrarea rapidă a inteligenței artificiale în turism, atât din perspectiva consumatorilor, cât și a operatorilor, reconfigurează modul în care funcționează acest sector. Din acest motiv, Comisia va continua să promoveze o utilizare a inteligenței artificiale în turism care să respecte practicile etice și confidențialitatea datelor, să încurajeze transparența și incluziunea și, în același timp, să stimuleze inovarea durabilă.

⁵⁰ 51 % dintre companiile de jocuri video, 39 % dintre companiile din domeniul audiovizualului și 35 % dintre societățile mass-media de știri au adoptat soluții bazate pe IA. De asemenea, 35 % dintre creatorii de muzică declară că utilizează IA pentru activitatea lor. European Media Outlook (Perspectivele industriei mass-media din Europa), a 2-a ediție, încă nepublicată, Grupul Technopolis, pe baza sondajului EMI privind întreprinderile, 2024.

negativ asupra diversității culturale, a creativității și a pluralismului mass-mediei⁵¹. De asemenea, proeminența unor mari firme tehnologice în aceste sectoare creează o dinamică deosebit de complexă, care poate influența diversitatea culturală și capacitatea de inovare a organizațiilor mai mici.

Pentru a sprijini adoptarea IA în sectoarele culturale și creative, Comisia⁵²:

- **va promova dezvoltarea pe tot cuprinsul UE a unor microstudiouri specializate în producția virtuală bazată pe IA.** În plus, Comisia va sprijini investițiile în dezvoltarea și implementarea unor modele europene de IA axate pe narațiuni (inclusiv mediatice) interactive și imersive, precum și pe facilitarea descoperirii conținutului muzical și literar european existent online⁵³;
- **va contribui la dezvoltarea unor platforme paneuropene care să utilizeze tehnologii IA multilingve pentru a pune la dispoziția unui public mai larg știri și informații în timp real de la canale mass-media profesionale din întreaga UE.** IA va fi utilizată pentru a traduce conținutul canalelor relevante – inclusiv de radiodifuziune și televiziune – prin categorisirea, recunoașterea, analizarea din punct de vedere lingvistic și traducerea conținutului;
- **va lansa un studiu specific care să exploreze provocările de natură juridică asociate rezultatelor generate de IA, precum și modul în care ar putea fi utilizate măsurile de protecție tehnologice și tehnologiile de vârf, inclusiv IA, pentru a preveni și atenua riscurile de încălcare a drepturilor de autor prin conținutul generat de IA, de exemplu prin detectarea și eliminarea acestui tip de conținut.**

2.11. Sectorul public

IA are un potențial puternic de a eficientiza administrația publică⁵⁴. Un sondaj al Comisiei⁵⁵ arată că 52 % dintre administratorii publici intervievați declară că administrația lor a pus deja în aplicare cel puțin o soluție IA, iar 63 % planifică noi proiecte de IA. În mod similar, Public Sector Tech Watch (Observatorul tehnologiilor în sectorul public)⁵⁶ a înregistrat în 2024 peste 1 200 de cazuri de utilizare a inteligenței artificiale în administrațiile publice din UE. Este însă vital să existe orientări clare și aplicabile pentru implementarea responsabilă și la scară largă a soluțiilor IA, în special de către administrațiile care abia fac primii pași pe acest drum. Potențialul tehnologiilor IA este deocamdată frânat de anumite bariere, cum ar fi fragmentarea surselor de date din sectorul public și accesibilitatea limitată a instrumentelor bazate pe IA care

⁵¹ În ceea ce privește drepturile de autor, Comisia a facilitat deja elaborarea unui cod de bune practici care să detalieze normele privind IA de uz general din Regulamentul privind IA. Codul a fost aprobat ca fiind adecvat pentru demonstrarea de către furnizori a respectării obligației care le revine în contextul Regulamentului privind IA. Pe lângă aceasta și în ceea ce privește mai direct drepturile de autor, Comisia a adoptat un model de conținut care să fie utilizat pentru antrenarea inteligenței artificiale de uz general și a efectuat un studiu privind fezabilitatea unui registru al clauzelor de neparticipare în temeiul excepției privind extragerea textului și a datelor (TDM). În plus, este planificat și un studiu menit să sprijine evaluarea normelor din Directiva privind dreptul de autor pe piața unică digitală, inclusiv a excepției TDM. Mai mult, Comisia a lansat un proces de elaborare a unui nou cod de bune practici în contextul articolului 50 din Regulamentul privind IA, referitor la transparența conținutului generat de IA.

⁵² În completarea măsurilor enumerate, Comisia va propune o strategie privind IA pentru sectoarele culturale și creative, cu scopul de a se asigura în continuare că IA favorizează și sporește creativitatea umană, protejând în același timp diversitatea culturală și lingvistică a Europei.

⁵³ Acestea vor fi finanțate prin utilizarea programelor „Europa digitală” și „Europa creativă”.

⁵⁴ A se vedea, de exemplu, raportul JRC privind potențialul IA generative pentru sectorul public: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139825> A se vedea, de exemplu, raportul JRC privind potențialul IA generative pentru sectorul public: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138684>.

⁵⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138684>.

⁵⁶ <https://interoperable-europe.ec.europa.eu/collection/public-sector-tech-watch>.

prezintă încredere. Ca atare, eliminarea potențialelor prejudecăți, investițiile în infrastructură și în competențe și asigurarea transparenței și a încrederii vor fi esențiale pentru integrarea cu succes a inteligenței artificiale în sectorul public.

Beneficiile pe care politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale le poate aduce administrațiilor publice nu se limitează la eficientizarea activității, reducerea sarcinii administrative și a birocrăției pentru întreprinderi, ci cuprind și sprijinirea dezvoltării start-upurilor din domeniul IA prin creșterea cererii de soluții de IA cu sursă deschisă create în Europa. La rândul său, acest lucru poate consolida suveranitatea UE în domeniul IA. În loc să fie tratată ca un instrument izolat, IA trebuie poziționată ca un activ strategic integrat în instituții și servicii⁵⁷. Având în vedere impactul pe care îl poate avea inteligența artificială asupra sectorului public, deci și asupra cetățenilor, este esențial să se evalueze și să se mențină securitatea, precum și autonomia operațională și suveranitatea, în strânsă coordonare cu statele membre. Comisia se străduiește să conducă prin puterea exemplului, punând în aplicare politicile interne în domeniul IA într-un mod inovator, responsabil și de încredere (anexa 2).

Pentru a promova adoptarea soluțiilor IA în sectorul public, Comisia:

- **va crea un set de instrumente IA dedicate administrațiilor publice** (inclusiv sistemului judiciar⁵⁸), care va cuprinde un registru comun de instrumente și soluții practice, reutilizabile și cu sursă deschisă⁵⁹ menite să sprijine interoperabilitatea IA⁶⁰. Acest set de instrumente va cuprinde inclusiv soluțiile IA prevăzute în Foaia de parcurs privind accesul legal și efectiv la date pentru autoritățile de aplicare a legii⁶¹. În plus, va fi lansată o traiectorie de pregătire pentru AI și interoperabilitate în sectorul public (traiectoria PAIR), cu scopul de a oferi exemple practice pas cu pas în cadrul unui parcurs al utilizatorului care va ajuta administrațiile să dezvolte servicii adaptate nevoilor specifice ale fiecăreia;
- **va accelera adoptarea unor soluții europene de IA generativă care să fie scalabile și reproductibile în administrațiile publice⁶², punând un accent special pe educație⁶³ și ținând seama de riscurile potențiale în acest domeniu.** Printre altele, va fi creat un set cuprinzător de instrumente tehnice și de politică menit să sprijine dezvoltarea de soluții de IA generativă și agentică⁶⁴. Această acțiune va îmbunătăți calitatea serviciilor oferite cetățenilor;

⁵⁷ În același spirit, EDIC CityVerse, de exemplu, sprijină un ecosistem european de soluții IA avansate pentru orașe. Pentru mai multe informații, a se vedea <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/facipages/citiverse>.

⁵⁸ Acțiunile specifice vor fi anunțate în viitoarea strategie DigitalJustice@2030, care vizează eficientizarea justiției și reducerea sarcinilor administrative și a costurilor aferente, stimulând astfel creșterea economică.

⁵⁹ Cum ar fi modele de arhitectură, standarde, specificațiile pentru date și pentru IA și registre ale LLM-urilor.

⁶⁰ Acest set de instrumente va fi publicat pe site-ul [Public Sector Tech Watch](#) și, de asemenea, va fi promovat de [platforma de IA la cerere](#) ca parte a portofoliului său de resurse gata de utilizare care ajută administrațiile publice să treacă de la proiecte-pilot la o implementare operațională pe scară largă a soluțiilor IA. Traiectoria PAIR va fi pusă la dispoziție prin intermediul Public Sector Tech Watch și va fi completată de sprijinul centrelor europene de inovare digitală care vor fi antrenate în acest sens și vor sprijini eforturile de conștientizare.

⁶¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0349>.

⁶² Acestea ar urma să fie puse în aplicare prin intermediul cererii de propuneri GenAI4EU în cadrul programului „Europa digitală” (2025-2026 [DIGITAL-2025-AI-08 - Aplicarea IA: IA generativă pentru administrațiile publice](#)). Cererea de propuneri urmărește să accelereze adoptarea unor soluții de IA generativă scalabile și reproductibile în administrațiile publice prin sprijinirea a până la patru proiecte-pilot în domenii-cheie funcționale cum ar fi luarea deciziilor pe bază de date, optimizarea proceselor și operațiunilor interne, îmbunătățirea interacțiunilor cu cetățenii și simplificarea procedurilor juridice și administrative.

⁶³ Prin intermediul programului Erasmus+, Comisia va promova dezvoltarea de parteneriate public-privat și colaborarea cu sectorul tehnologiei educaționale (EdTech) pentru o proiectare, dezvoltare și utilizare etică a instrumentelor de inteligență artificială în educație. În plus, va încuraja implicarea mai multor părți interesate pentru a stimula adoptarea eficace și responsabilă a inteligenței artificiale în educație și formare, de exemplu prin acțiuni specifice în cadrul Centrului pentru educație digitală.

⁶⁴ Utilizând în principal IA cu sursă deschisă realizate în Europa bazate pe GPT și a agenților conversaționali (chatboți) multilingvi.

- **va revizui Cadrul european de interoperabilitate** pentru a include orientări care să **faciliteze politicile de adoptare prioritară a inteligenței artificiale** în administrațiile publice europene.

3. Abordarea provocărilor transversale

Pornind de la ambițiile enunțate în Planul de acțiune privind continentul IA, Strategia privind aplicarea IA abordează principalele provocări transversale, urmărind extinderea dezvoltării și a integrării IA în toate sectoarele strategice ale UE și, în cele din urmă, creșterea suveranității tehnologice.

3.1. Crearea mai multor oportunități pentru IMM-urile europene

IMM-urile din Europa, care reprezintă peste 90 % din întreprinderile europene⁶⁵, se confruntă cu dificultăți în adoptarea inteligenței artificiale. Multe se tem că IA este prea complicată sau prea costisitoare. Ofertele disponibile pe piață se adresează întreprinderilor mai mari, iar IMM-urile au nevoie de soluții IA adaptate, care să țină seama de mărimea lor. De asemenea, ele au nevoie de consiliere imparțială cu privire la utilizarea soluțiilor IA potrivite. Pentru a rezolva problema, Comisia a creat centre europene de inovare digitală, în parteneriat cu statele membre. Există mai mult de 250 de centre înființate la nivel local pentru a sprijini eforturile de digitalizare ale întreprinderilor, care acoperă peste 85 % din regiunile UE⁶⁶.

Aceste centre au fost reorientate și sunt în prezent centre de experiență pentru IA. Ele vor avea rolul esențial de a crea o punte între cerere și ofertă și de a promova un pachet tehnologic de IA. Vor sprijini politica UE de **adoptare prioritară a inteligenței artificiale**, ținând seama de perfecționarea necesară a forței de muncă din cadrul IMM-urilor, și vor acționa ca punct privilegiat de acces la ecosistemul european de inovare în domeniul IA⁶⁷. Vor promova soluții europene care să impulsioneze dezvoltarea ecosistemului intern de IA multilingve al Uniunii Europene, în special pe baza surselor deschise.

Pentru a sprijini implementarea soluțiilor europene de IA, **Comisia:**

- **va lansa o cerere de exprimare a interesului prin care va invita întreprinderile europene să partajeze cu rețeaua EDIH modelele și sistemele de IA pe care le folosesc**, rețeaua putând ulterior să promoveze implementarea lor pe scară largă în toate sectoarele strategice din Europa.

3.2. Crearea unei forțe de muncă pregătite pentru IA la nivelul tuturor sectoarelor

Pe baza pilonului privind competențele și talentele din Planul de acțiune privind continentul IA, Strategia privind aplicarea IA urmărește să abordeze oportunitățile și riscurile apărute ca urmare a transformării IA. Integrarea tot mai mare a inteligenței artificiale în sectoarele strategice ale UE poate duce la o automatizare crescută a sarcinilor de rutină și poate promova

⁶⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sbs_sc_ovw/default/table?lang=en&category=bsd.sbs.sbs_ovw.

⁶⁶ Caracteristicile și acoperirea regională a rețelei EDIH: descoperiți raportul cuprinzător J. Rețeaua centrelor europene de inovare digitală.

⁶⁷ Acest deziderat se va realiza ajutând organizațiile să obțină acces la infrastructură și la hardware, facilitând accesul la date și gestionarea acestora, rulând instrumente de IA mai simple – cu costuri mici și în mod securizat – pe sisteme de cloud locale, eventual cu sursă deschisă, și oferind cursuri de instruire specifice.

eficiența, având totodată potențialul de a îmbunătăți practicile inovatoare, creativitatea și raționamentul cognitiv în toate profesiile, inclusiv în rândul medicilor, al profesorilor⁶⁸ și al inginerilor. Datele actuale sugerează, de asemenea, că IA prezintă deja avantaje la locul de muncă, o majoritate semnificativă a lucrătorilor europeni (67 %) declarând că IA i-a ajutat să își îndeplinească sarcinile mai rapid⁶⁹. Totuși, în același timp persistă preocupări cu privire la impactul inteligenței artificiale asupra calității locurilor de muncă și a pierderii locurilor de muncă⁷⁰.

Competențele adecvate sunt o condiție indispensabilă pentru asigurarea unei utilizări responsabile și benefice a inteligenței artificiale de către toți lucrătorii. Alfabetizarea solidă în domeniul IA ar trebui să înceapă la un nivel educațional timpuriu⁷¹ și să continue pe piața forței de muncă, prin recalificare și perfecționare.

Pentru fiecare sector al strategiei, Comisia:

- **va oferi acces la cursuri practice de alfabetizare în domeniul IA, adaptate diverselor sectoare și profiluri profesionale, prin intermediul Academiei de competențe în domeniul IA⁷², care alături de oferta proprie va agrega cursurile oferite de alte instrumente ale UE. Cursurile ar trebui să se încheie, de preferință, cu obținerea de microcertificări⁷³;**
- **va încuraja implicarea industriei în perfecționarea și recalificarea în domeniul IA, inclusiv prin intermediul **Pactului pentru competențe**⁷⁴, și va oferi acces la oportunități de formare suplimentare lucrătorilor din sectoarele în curs de restructurare sau expuse riscului de pierdere a locurilor de muncă, inclusiv din cauza IA, prin intermediul **garanției de competențe**, anunțată în Uniunea competențelor⁷⁵.**

Nu în ultimul rând, Comisia va promova utilizarea practică și adoptarea pe scară largă a cadrelor de competențe relevante, cum ar fi **Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni**, care va fi actualizat până la sfârșitul anului 2025, cadrul de alfabetizare în domeniul IA pentru învățământul primar și secundar și alte cadre adaptate diverselor profiluri și sectoare.

⁶⁸ Profesorii sunt mai expuși la IA generativă decât 90 % dintre ceilalți lucrători [[Registrul publicațiilor JRC – Generative AI Outlook Report](#) (Raport privind perspectivele IA generative)]. Pentru a veni în ajutor profesorilor și al educatorilor, Comisia va oferi sprijin practic prin actualizarea Orientărilor în materie de etică privind utilizarea IA și a datelor în procesul de predare și învățare: [Orientări etice pentru cadrele didactice privind utilizarea inteligenței artificiale – Spațiul european al educației](#).

⁶⁹ [Skills empower workers in the AI revolution \(Competențele dau putere lucrătorilor în revoluția IA\)](#) J. CEDEFOP.

⁷⁰ [Generative AI and Jobs: A global analysis of potential effects on job quantity and quality \(IA generativă și locurile de muncă: analiză globală a efectelor potențiale asupra cantității și calității locurilor de muncă\)](#) J. Organizația Internațională a Muncii.

⁷¹ Prin Foia de parcurs pentru 2030 privind viitorul educației și al competențelor digitale, Comisia va ajuta sistemele și actorii din domeniul educației să se adapteze la transformarea IA, va impulsiona alfabetizarea și cultivarea de competențe în domeniul IA în cadrul educației formale și va sprijini sectorul EdTech din Europa.

⁷² Uniunea competențelor [COM(2025) 90 final] a anunțat o revizuire a academiilor din UE cu scopul de a asigura că acestea rămân relevante pentru a răspunde nevoilor actuale.

⁷³ Microcertificările pot contribui la certificarea rezultatelor obținute în urma scurtelor experiențe de învățare adaptate. Prin Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 (2022/C 243/02), Consiliul invită statele membre să adopte o definiție și o abordare comune la nivelul UE.

⁷⁴ În contextul solicitării Comisiei privind dublarea angajamentelor asumate de acestea, ca parte a Uniunii competențelor.

⁷⁵ În conformitate și cu [Foia de parcurs a UE privind drepturile femeilor: un nou impuls pentru egalitatea de gen – Comisia Europeană](#).

Pentru sectoarele cu intensitate digitală care au nevoie de talente sectoriale în domeniul IA – cum ar fi mobilitatea, energia, mediul, sectoarele culturale și creative (inclusiv mass-media) –, Comisia:

- **va finanța programe de „IA pentru afaceri” (masterat executiv)** care vor pregăti profiluri hibride, cum ar fi ingineri în domeniul IA⁷⁶ cu competențe de specialitate specifice fiecărei industrii, prin intermediul programului „Europa digitală”, sprijinit eventual prin Erasmus+⁷⁷;
- **va înființa un „laborator al antreprenorilor IA”** care, pe baza inițiativelor existente (de exemplu ale EIT și ale alianțelor universităților europene)⁷⁸, **va reuni absolvenți străluciți în domeniul IA și mentori antreprenoriali** din întreprinderile existente în același domeniu care doresc să își extindă modelele sau să netezească drumul unor parteneriate viitoare.

Conștientă de implicațiile pe care le va avea inteligența artificială asupra forței de muncă și de posibilele diferențe între diversele grupuri demografice, sectoare și regiuni, Comisia va monitoriza în mod activ impactul IA asupra pieței forței de muncă pentru a anticipa nevoile pieței, a identifica potențialele perturbări și a sprijini elaborarea unor politici adecvate și incluzive, printre altele cu scopul de a promova tranziția competențelor și de a aborda inegalitățile structurale (de exemplu disparitățile dintre genuri și dintre generații). Rezultatele vor fi incluse în datele mai de anvergură ale Observatorului european al informațiilor privind competențele, anunțat în Uniunea competențelor.

În completarea acestei monitorizări, va fi esențială colaborarea cu angajatorii, cu lucrătorii și cu alți parteneri sociali în cadrul unui dialog deschis.

3.3. Sprijinirea IA ca factor de producție

IA devine rapid un factor de producție fundamental în economia actuală, alături de factorii de producție tradiționali, putând îmbrăca forme diferite. **Modelele de IA de uz general**, de exemplu, îndeplinesc o gamă largă de sarcini în moduri flexibile, devenind astfel baza a numeroase aplicații de IA. Modelele cele mai avansate, având în vedere capacitățile lor tehnologice de vârf, stau la baza dezvoltării de **agenți IA**, adică sisteme de IA care pot lua decizii în mod independent și pot întreprinde acțiuni concrete. Agenții pot astfel să înțeleagă limbajul, să prezinte argumente legate de sarcini, să întreprindă acțiuni în mod autonom pentru a atinge obiective predefinite și să interacționeze cu lumea din jurul lor, orchestrând interacțiuni, inclusiv cu oamenii.

Pe lângă modelele de IA de uz general, există și **modele specializate, de mai mică amploare**, care sunt antrenate sau adaptate să exceleze în anumite domenii, cum ar fi diagnosticarea medicală, cercetarea juridică și contractarea prin IA, unde aceste modele oferă sprijin de specialitate în mod rapid și eficient. Aceste modele și aplicații specializate sunt produse în mod

⁷⁶ Un raport al JRC demonstrează că inginerii în domeniul inteligenței artificiale/învățării automate se numără printre profilurile profesionale cele mai căutate din domeniul IA. Consolidarea acestor profiluri, simultan cu extinderea ofertei de astfel de competențe în diferite discipline, ar putea spori gradul de penetrare a inteligenței artificiale în toate sectoarele (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC143488>).

⁷⁷ De exemplu prin intermediul Alianțelor pentru inovare și al stagiilor pentru oportunități digitale.

⁷⁸ De exemplu, proiectul-pilot al fondatorilor de IA din cadrul EIT: <https://www.eitdigital.eu/eit-ai-founders-club-2025/>.

obișnuit prin distilarea/reglarea fină a cunoștințelor inițiale în arhitecturi mai simple, adecvate pentru o implementare ținută și eficientă, sau prin integrarea unor instrumente precum bazele de cunoștințe externe⁷⁹.

În plus, **gemenii digitali**, care sunt replici virtuale ale unor obiecte sau procese din lumea reală, cum ar fi o copie digitală a unei fabrici, a unei clădiri sau chiar a unui corp uman, pot fi îmbogățiți cu IA avansată pentru a contribui la prognozarea rezultatelor și la optimizarea performanței prin modelare și simulări; de asemenea, ei pot genera date sintetice, care sunt foarte utile pentru antrenarea ulterioară a inteligenței artificiale.

Progresele actuale în ceea ce privește memoria, raționamentele și comportamentul autonom netezesc drumul către **inteligența generală artificială**, înțelesă ca o inteligență artificială capabilă să îndeplinească orice sarcină cognitivă pe care o pot îndeplini oamenii. Modelele de IA aflate la frontiera tehnologică, numite în mod frecvent IA de avangardă, se dovedesc din ce în ce mai mult a fi un activ strategic și o componentă critică a pachetului tehnologic de IA. Una dintre prioritățile UE este să se asigure că modelele europene cu capacități tehnologice de vârf consolidează suveranitatea și competitivitatea într-un mod de încredere, centrat pe factorul uman.

Pornind de la punctele sale forte – infrastructură informatică de talie mondială, talente excepționale în domeniul științei, o abordare distinctivă cu accent clar pe sursele deschise și pe siguranță, **Comisia:**

- **va lansa și va coordona o inițiativă privind IA de avangardă pentru a accelera progresul Europei în domeniul capacităților de IA de avangardă prin reunirea principalilor actori industriali și universitari din Europa și prin sprijinirea eforturilor strategice⁸⁰.** Această inițiativă va pune accentul pe deblocarea capacităților avansate prin arhitecturi de IA de vârf și date de înaltă calitate, mobilizând capacitatea de calcul oferită de fabricile și gigafabricile de IA. Pentru a încuraja colaborarea, comunitatea va fi reunită printr-o cerere de exprimare a interesului. Inițiativa va aborda blocajele ecosistemului și cererea din aval a industriei europene, sporind atât competitivitatea, cât și suveranitatea în dezvoltarea inteligenței artificiale de avangardă.

Ca parte a acestei inițiative, Comisia va lansa concursuri majore la nivelul întregii UE pentru a dezvolta modele de IA de avangardă deschise, care să fie vectori majori ai inovării. Aceste proiecte vor beneficia de acces gratuit la supercalculatoarele EuroHPC, iar modelele lor deschise vor fi puse la dispoziția autorităților publice din întreaga Europă, precum și la dispoziția comunităților științifice și de afaceri europene.

Această acțiune va completa și va sprijini în continuare Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere⁸¹, care include un fond pentru extinderea întreprinderilor din Europa (Fondul „Scaleup Europe”) cu scopul de a mobiliza fonduri private pentru

⁷⁹ Reglarea fină presupune adoptarea unui **model de IA de uz general** de mari dimensiuni, preantrenat, și antrenarea suplimentară a acestuia folosind **date specifice domeniului** (de exemplu juridice, medicale sau financiare) pentru a-l specializa să efectueze o anumită sarcină sau să funcționeze într-un anumit domeniu. Distilarea este o tehnică de compresie în care un model mai mic („elevul”) învață să imite comportamentul unui model mai mare („profesorul”), captând majoritatea capacităților acestuia într-o formă mai compactă și mai eficientă. Este o soluție deosebit de utilă pentru implementarea IA în medii cu resurse limitate (cum sunt dispozitivele mobile sau tehnica de calcul la margine).

⁸⁰ Această inițiativă va fi legată de inițiativa Resurse pentru știința IA în Europa.

⁸¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0270>.

suveranitatea tehnologică a Europei și pentru inițiativa „Lab to Unicorn” (De la laborator la unicorn). În plus, actul legislativ privind accelerarea activității industriale va institui pârghiile necesare pentru a crește capacitatea industrială și a impulsiona piețele-pilot din UE. Adoptarea soluțiilor europene bazate pe IA de către întreaga noastră bază industrială va genera creșteri de eficiență și va moderniza modelele și ecosistemele industriei prelucrătoare.

Un pilon de bază pentru stimularea inovării în domeniul modelelor de IA avansate și al aplicațiilor de IA specializate este comunitatea de cercetare deosebit de activă a Uniunii Europene. Viitorul program-cadru pentru cercetare și inovare⁸² identifică cercetarea, dezvoltarea și implementarea modelelor IA de nouă generație și a agenților IA drept priorități strategice pentru Europa, care urmează să fie sprijinite prin actualul program Orizont Europa, precum și prin Fondul european pentru competitivitate (propus pentru următorul CFM). În acest context, este nevoie de sprijin pentru dezvoltarea unor capabilități suverane în domeniul inteligenței artificiale de avangardă și al agenților IA, în care siguranța și securitatea să fie caracteristici inerente.

În paralel, este esențial să fie stimulată cercetarea aplicată în domeniul IA pentru a dezvolta tehnologii cu impact într-o mare varietate de sectoare. În acest scop, prin intermediul actualului program Orizont Europa, **Comisia va lansa o cercetare specifică privind agenții IA de nouă generație, adaptată la principalele sectoare în care urmează să fie aplicată inteligența artificială.**

În timp ce Strategia privind aplicarea IA abordează cercetarea în acest domeniu cu scopul de a promova tehnologiile IA și adoptarea lor de către toate sectoarele, **Strategia europeană privind inteligența artificială în domeniul științific**, prezentată împreună cu prezenta comunicare, pune accentul pe adoptarea inteligenței artificiale în cercetare pe tot cuprinsul Europei și în toate disciplinele științifice. Strategia prezintă acțiuni specifice de sprijinire și impulsionare a utilizării și dezvoltării inteligenței artificiale de către comunitatea științifică europeană. În acest scop, inițiativa **Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE)** va pune în comun resursele strategice (finanțare, calcul, date și talent) pentru a împinge frontierele tehnologice ale inteligenței artificiale și a valorifica potențialul său de a ajuta la realizarea de descoperiri științifice.

RAISE se va derula în jurul a doi piloni principali: a) știința pentru IA, care va sprijini cercetarea fundamentală pentru a îmbunătăți capabilitățile de bază ale inteligenței artificiale, în special pentru o IA de avangardă sigură și securizată, și b) IA în știință, care va promova utilizarea inteligenței artificiale pentru a progresa în diferite discipline științifice. În plus, RAISE va promova în mod activ interacțiunile dintre acești doi piloni, făcând posibilă evoluția simultană a inteligenței artificiale și a științei. În acest sens, Comisia va dezvolta în continuare conceptul RAISE, inclusiv structura sa de guvernanță, și va lansa o etapă-pilot, explicată mai detaliat în Strategia privind IA în știință. Ca parte a acestui efort, o serie de laboratoare europene

⁸² Comunicarea COM(2025) 543.

de vârf în domeniul IA vor fi selectate pentru a-și uni forțele și a forma o rezervă unică de excelență în domeniu, care să contribuie la inițiativa privind IA de avangardă.

3.4. Asigurarea încrederii în piața europeană

În Planul de acțiune privind continentul IA, Comisia s-a angajat să aplice Regulamentul privind IA într-un mod clar, simplu și favorabil inovării. Interdicțiile privind practicile cu riscuri inacceptabile și obligațiile legate de modelele de IA de uz general sunt deja aplicabile. Inițiative precum Codul de bune practici privind modelele de IA de uz general⁸³, orientările Comisiei⁸⁴ și Pactul privind IA oferă claritate în ceea ce privește normele aplicabile și sprijin pentru aplicarea acestora. Și totuși, feedbackul din partea părților interesate arată că incertitudinea și lipsa de îndrumare reprezintă cele mai mari obstacole în calea punerii în aplicare a Regulamentului privind IA, încetinind adoptarea inteligenței artificiale. Ca parte a Strategiei privind aplicarea IA, Comisia își va intensifica eforturile de asigurare a conformității cu Regulamentul privind IA.

În primul rând, astfel cum s-a anunțat în Planul de acțiune privind continentul IA, Comisia a înființat **Serviciul de asistență pentru Regulamentul privind IA**⁸⁵, un centru de acces la toate informațiile relevante despre Regulamentul privind IA, de navigare prin conținutul acestuia, de înțelegere a modului în care se aplică și de primire a unor răspunsuri specifice la orice întrebare legată de punerea sa în aplicare. Serviciul constă într-o platformă unică de informare cu instrumente interactive dintre care merită menționat **instrumentul de verificare a conformității**, care ajută părțile interesate să afle dacă sunt supuse obligațiilor legale și să înțeleagă măsurile pe care trebuie să le ia pentru a se conforma.

În al doilea rând, Comisia va elabora orientări suplimentare privind aplicarea practică a Regulamentului privind IA. Mai exact, **Comisia va lucra cu prioritate la:**

- **orientări privind clasificarea sistemelor de IA ca prezentând un grad ridicat de risc;**
- **orientări privind interacțiunea dintre Regulamentul privind IA și alte acte legislative ale Uniunii, cu accent pe legislația sectorială relevantă (de exemplu în domeniul transporturilor, al utilajelor sau al echipamentelor radio).**

Ca ultim aspect, un număr semnificativ de state membre nu au înființat încă autorități naționale competente responsabile. Comisia își va intensifica demersurile de asigurare a faptului că aceste evoluții nu vor periclita punerea în aplicare cu succes a Regulamentului privind IA.

4. Instituirea unui mecanism unic de guvernare

Strategia privind aplicarea IA nu este o inițiativă descendentă, ci un efort caracterizat de incluziune. Pentru a structura un dialog continuu pe tema inteligenței artificiale și a oferi

⁸³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/contents-code-gpai>.

⁸⁴ Comisia a publicat orientări privind domeniul de aplicare al obligațiilor pentru modelele de IA de uz general, definiția sistemului de IA și practicile de IA interzise în temeiul Regulamentului privind IA.

⁸⁵ <https://ai-act-service-desk.ec.europa.eu>.

părților interesate sectoriale o modalitate de a participa activ la elaborarea politicilor în domeniul IA, **Comisia:**

- **va transforma actuala Alianță în domeniul IA într-un forum de coordonare pentru părțile interesate din domeniul aplicării IA⁸⁶ și pentru factorii de decizie.** Prin aderarea la „Alianța pentru aplicarea IA”, părțile interesate își vor putea exprima public interesul de a participa la fluxurile de lucru sectoriale, obținând acces direct la factorii de decizie pentru a discuta impactul soluțiilor de IA specifice fiecărui sector, barierele și oportunitățile aferente. Îndeplinind rolul unui **punct de intrare**, Alianța va colabora strâns cu celelalte inițiative consultative privind IA (inclusiv cu cele sectoriale, de reglementare, de cercetare și inovare), fiind complementară acestora și servind drept punte între părțile interesate și discuțiile relevante⁸⁷. Va facilita crearea de rețele între omologi și între furnizorii și utilizatorii de soluții IA, de exemplu punând în legătură un dezvoltator de instrumente de asigurare a conformității cu potențialii utilizatori. **Oficiul pentru IA**, care va fi deschis tuturor sectoarelor, universităților relevante și organizațiilor relevante ale societății civile, **va găzdui reuniuni anuale pentru a discuta politicile de inovare în domeniul IA și pentru a institui consilii sectoriale care să dezbată și să monitorizeze punerea în aplicare a strategiei.** De asemenea, cooperarea permanentă dintre Alianța pentru aplicarea IA, Consiliul IA și RAISE va ajuta rezultatele valoroase ale cercetării să progreseze în etapa de dezvoltare și pătrundere pe piața europeană;
- **va înființa un observator pentru IA⁸⁸ care va furniza indicatori solizi de evaluare a impactului inteligenței artificiale în sectoarele menționate în prezent și în cele viitoare și care va monitoriza evoluțiile și tendințele,** precum și schimbările pe care IA le poate genera pe piața forței de muncă. Pe baza activităților de monitorizare, Comisia va prezenta, în contextul deceniului digital, o propunere privind un obiectiv de investiții publice și private în domeniul inteligenței artificiale⁸⁹. Observatorul va sprijini totodată organizarea de discuții sectoriale și va fi utilizat pentru analize politice și pentru luarea deciziilor, precum și pentru informarea comunității IA și a publicului larg cu privire la evoluțiile recente din domeniu.

Consiliul IA, instituit în temeiul Regulamentului privind IA, va rămâne principalul forum de discuții cu statele membre pe teme legate de IA⁹⁰ și va fi informat periodic cu privire la activitățile Alianței pentru aplicarea IA. Prin subconfigurația privind inovarea a Consiliului IA, se vor depune în continuare eforturi de monitorizare a strategiilor naționale în domeniul IA și de **facilitare a schimbului de bune practici între statele membre, inclusiv pentru sectorul**

⁸⁶ În prezent, părțile interesate sunt asociațiile de întreprinderi sau de consumatori, organizațiile societății civile, întreprinderile, firmele de consultanță, cetățenii, instituțiile financiare, organismele guvernamentale sau publice, organizațiile de cercetare și tehnologie, partenerii sociali, universitățile/instituțiile de învățământ superior, organizațiile care reprezintă comunități religioase sau filozofice.

⁸⁷ De exemplu, va crea legături cu structura de guvernanță a cercetării din cadrul inițiativei Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE) și cu Parteneriatul european existent pentru IA, date și robotică. În plus, Pactul privind IA va rămâne un canal esențial de comunicare cu părțile interesate cu privire la aspectele de reglementare, iar Comisia va asigura complementaritatea contribuțiilor.

⁸⁸ Observatorul pentru IA va utiliza, printre altele, statisticile oficiale privind adoptarea IA de către întreprinderi din diferite sectoare economice și alte statistici privind impactul IA asupra societății, care au fost publicate deja de Eurostat și de statele membre ale UE.

⁸⁹ Odată cu Strategia privind aplicarea IA, Comisia, în strânsă colaborare cu OCDE, a elaborat o metodologie de măsurare a investițiilor publice și private în IA aliniată la abordarea strategică a Uniunii Europene în domeniul IA (https://www.oecd.org/en/publications/advancing-the-measurement-of-investments-in-artificial-intelligence_13e0da2f-en.html).

⁹⁰ Ecosistemul de inovare în domeniul IA al Consiliului IA va fi principalul grup de lucru care se va ocupa de implementarea Strategiei privind aplicarea IA. Activitățile legate de punerea în aplicare a Planului coordonat privind IA vor fi desfășurate în concordanță cu conținutul prezentei strategii. Comitetul european pentru inovare în domeniul datelor va continua să îndeplinească rolul de forum principal pentru discutarea aspectelor legate de date în sprijinul inteligenței artificiale și al cadrului mai amplu al politicilor digitale.

public. În acest context, Comisia solicită statelor membre să își alinieze strategiile naționale privind IA la abordarea sectorială descrisă în prezenta comunicare.

UE consideră că inteligența artificială este o tehnologie strategică la nivel mondial și se poziționează ca partener proactiv, cooperant și demn de încredere, care dorește să conducă prin puterea exemplului și să colaboreze la nivel internațional, protejându-și în același timp interesele, securitatea și valorile. Viitorul angajament internațional se va întemeia pe fundația solidă a cooperării bilaterale și a implicării active în toate forurile și inițiativele internaționale relevante în domeniul IA (G7, G20, Parteneriatul mondial pentru IA, OCDE, Consiliul Europei, Rețeaua institutelor de siguranță și securitate în domeniul IA, summiturile privind IA și sistemul ONU)⁹¹, pe care va căuta să le extindă. De asemenea, UE va continua să depună eforturi pentru asigurarea unor fluxuri transfrontaliere de date de încredere – un element esențial al dezvoltării IA – cu partenerii care împărtășesc aceeași viziune din cadrul acordurilor comerciale bilaterale și plurilaterale, precum și din cadrul G7, al G20 și al OCDE. În plus, UE sprijină tehnologiile IA care aduc beneficii societăților și urmărește politici privind IA pentru binele public⁹².

Având în vedere schimbările survenite în mediul global, importanța și necesitatea unui angajament ferm în ceea ce privește IA, inclusiv în sincronizare cu aliații noștri cei mai apropiați, sunt mai mari ca oricând și se preconizează că vor crește. Dependentele externe ale pachetului tehnologic de IA, care pot fi folosite drept ca armă și, prin urmare, pot crește riscurile de perturbare a lanțurilor de aprovizionare de către actori statali și nestatali fac ca intensificarea eforturilor Uniunii Europene să fie esențială. În consecință, UE urmărește – în strânsă colaborare cu statele sale membre – diverse linii de acțiune în materie de securitate economică, de exemplu viitoarea Doctrină privind securitatea economică, în vederea abordării acestor provocări⁹³.

Inițiativele recente ale Uniunii Europene, în special fabricile de IA și gigafabricile de IA, reprezintă o schimbare radicală în eforturile UE de consolidare a rezilienței. Aceste inițiative, împreună cu investițiile puternice și din ce în ce mai mari în domeniul IA de avangardă, sunt

⁹¹ În urma adoptării Pactului digital mondial în septembrie 2024, Comisia Europeană sprijină (i) Dialogul mondial privind guvernanța IA, organizat în cadrul Săptămânii la nivel înalt a Organizației Națiunilor Unite în septembrie 2025, inclusiv obiectivele sale de a contribui la construirea unor sisteme de IA sigure, securizate și de încredere și (ii) crearea Grupului științific independent internațional pentru IA.

⁹² De exemplu, Comisia este implicată în Centrul de IA pentru dezvoltare durabilă (<https://www.aihubfordevelopment.org/>).

⁹³ https://commission.europa.eu/document/download/4047c277-f608-48d1-8800-dcf0405d76e8_en.

importante pentru pregătirea UE. Pe lângă supravegherea menită să atenueze problemele legate de siguranță, realizată de Oficiul European pentru IA în contextul Regulamentului privind IA, UE cooperează cu alți actori de la nivel internațional pentru a-și uni forțele și a combate pericolele generate de utilizatorii rău-intenționați. Uniunea își va pune în valoare atuurile și punctele forte strategice – cum ar fi talentele, cercetarea, forța industrială (inclusiv datele industriale) și ampla sa piață unică, reglementată de norme uniforme –, va construi pe baza lor și le va extinde la nivel internațional ca parte a ofertei sale tehnologice, propunându-și să construiască parteneriate și alianțe în întreaga lume, astfel cum se indică în recenta Comunicare comună privind o strategie digitală internațională pentru UE⁹⁴. Se va acorda o atenție deosebită potențialului de integrare a inteligenței artificiale și colaborării reciproc avantajoase cu țările candidate și cu vecinii cei mai apropiați, care vor deveni asociați ai punerii în aplicare a strategiei.

5. Concluzie

Strategia privind aplicarea IA este concepută pentru a sprijini industriile și sectorul public să înțeleagă mai bine ce poate face inteligența artificială, în ce domenii se dovedește eficace și cum poate aduce un avantaj competitiv. Organizațiile sunt încurajate să acorde mai multă importanță inteligenței artificiale în eforturile lor de soluționare a problemelor. Prin acțiunile de politică transversale și sectoriale pe care le propune, strategia oferă un model menit să sprijine implementarea și extinderea soluțiilor IA relevante. Prin instituirea unui mecanism unic de guvernanță, strategia încurajează dialogul între factorii de decizie și diferitele comunități sectoriale. Prin conectarea și consolidarea instrumentelor legate de IA, ea servește drept model pentru adoptarea și integrarea deplină a inteligenței artificiale în sectoarele strategice ale UE, ducând la consolidarea continentului IA.

⁹⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/joint-communication-international-digital-strategy-eu>.

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.10.2025
COM(2025) 723 final

ANNEXES 1 to 3

ANEXE

la

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Strategia privind aplicarea IA

**Anexa 1: Tabel recapitulativ al dialogurilor structurate organizate pentru
fundamentarea strategiei**

Dialoguri sectoriale structurate			
Sectorul (sectoarele)	Data	Tipul părților interesate	Numărul de participanți
Mobilitatea, transporturile și industria autovehiculelor	5.2.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 400
	11.4.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 500
Industria agroalimentară	27.3.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 200
Energia	20.9.2024	Deschis tuturor	Aproximativ 280
	31.3.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 250
Comunicațiile electronice	10.6.2025	Doar experți	Aproximativ 25
Clima și mediul	28.4.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 180
Sectoarele culturale și creative	7.4.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 100
	8.4.2025	Doar experți	Aproximativ 30
Robotica	12.6.2025	Doar experți	Aproximativ 30
Industria prelucrătoare	29.4.2025	Doar experți	Aproximativ 15
	20.5.2025	Doar experți	Aproximativ 10
Sectorul public	14.4.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 800
Asistența medicală	28.3.2025	Deschis tuturor	Aproximativ 200
	5.6.2025	Doar experți	Aproximativ 30
Sectorul farmaceutic	24.6.2025	Doar experți	Aproximativ 25
Apărarea, securitatea și spațiul	2.4.2025	Doar experți	Aproximativ 30
Dialoguri politice la nivel înalt			
Sectorul public și asistența medicală	18.6.2025	Directori generali și deschis publicului	Aproximativ 50
Mobilitatea, industria agroalimentară, energia, asistența medicală, sectorul farmaceutic, comunicațiile electronice, apărarea, sectoarele culturale și creative	2.7.2025	Directori generali și reprezentanți ai consumatorilor și ai angajaților	Aproximativ 20

Anexa 2: Inițiative interne proprii ale Comisiei legate de IA

Dorind să fie un exemplu, Comisia a elaborat **Comunicarea AI@EC**¹, în care definește diverse acțiuni *organizaționale* și *operaționale* menite să asigure dezvoltarea pe plan intern și implementarea unor sisteme de IA legale, sigure și de încredere.

Ca parte a angajamentului său, Comisia a lansat o serie de inițiative menite să contribuie la atingerea acestor obiective:

1. **Elaborarea unor orientări operaționale interne:** Comisia a stabilit orientări cuprinzătoare pentru personalul care utilizează, dezvoltă și achiziționează sisteme de IA. Au fost elaborate materiale specifice care vizează utilizarea instrumentelor de IA generativă, gestionarea datelor, securitatea, calculul european de înaltă performanță și impactul inteligenței artificiale asupra mediului. De asemenea, Comisia promovează, prin orientări specifice, dezvoltarea IA cu sursă deschisă în conformitate cu strategia sa privind sursele deschise și pune la dispoziție resurse precum răspunsuri la întrebările frecvente privind proprietatea intelectuală și un ghid privind IA pentru manageri, cu scopul de a încuraja adoptarea instrumentelor IA în activitatea cotidiană.
2. **Instituirea unui registru intern al sistemelor de IA și clasificarea bazată pe riscuri:** sistemele de IA aflate în uz sau în curs de dezvoltare sunt clasificate în mod sistematic pe baza unei metodologii bazate pe riscuri, aliniată la Regulamentul privind IA, utilizând propriile orientări operaționale ale Comisiei. Rezultatele sunt urmărite într-un registru intern de raportare și de asigurare a conformității cu standardele juridice.
3. **Structuri organizatorice:** realizarea acțiunilor prevăzute în Comunicarea AI@EC este monitorizată de un nou consiliu, denumit Grupul inter-servicii pentru IA. Există și grupuri de lucru specializate, responsabile de gestionarea schimbărilor și de componentele de comunicare.
4. **Alfabetizarea în domeniul IA:** programele speciale de instruire în domeniul IA vizează formarea unei forțe de muncă calificate în domeniul IA, iar schimbul de cunoștințe este încurajat prin intermediul unui portal de IA care îndeplinește funcția unui centru de cunoștințe, evenimente și știri, al unei rețele AI@EC cu rol de comunitate de practică și al învățării reciproce prin intermediul rețelei campionilor IA. În plus, un sondaj intern evaluează gradul de adoptare a instrumentelor IA și interesul pentru acestea, cu scopul de a identifica decalajele și nevoile încă nesatisfăcute.

Următoarele exemple ilustrează activitatea de pionierat a Comisiei în ceea ce privește adoptarea instrumentelor IA pe plan intern:

- un **instrument de IA generativă** specific (**GPT@EC**), disponibil pentru toți membrii personalului și care oferă acces la API pentru a conferi și altor sisteme capabilități de IA. În 2026 este planificată o primă lansare a acestui cod ca sursă deschisă;

¹ https://commission.europa.eu/publications/artificial-intelligence-european-commission-ai-ec-communication_en#:~:text=The%20Communication%20outlines%20the%20strategic%20vision%20of%20the,of%20lawful%2C%20safe%20and%20trustworthy%20Artificial%20Intelligence%20systems.

- **instrumentele lingvistice**, cum ar fi eTranslation², oferă noi capacități datorită noilor caracteristici de IA generativă și sunt puse la dispoziția sectorului public.

Anexa 3: Tabel recapitulativ al acțiunilor Comisiei legate de IA

Acțiunile Comisiei	Data preconizată
Sectoare industriale strategice	
Asistența medicală, inclusiv sectorul farmaceutic	
Inițiative emblematiche	
Înființarea unei rețele europene de centre de screening avansat bazate pe IA pentru a accelera introducerea unor instrumente inovatoare de prevenire și diagnosticare în unitățile medicale și pentru a aduce servicii de asistență medicală în zonele insuficient deservite.	T2 2027
Instituirea unei rețele europene de expertiză privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale cu scopul de a consolida orientările și cele mai bune practici. Aceasta va publica manuale de implementare, orientări – inclusiv cu privire la validarea pe plan local (performanța în practica clinică) și la monitorizarea ulterioară implementării –, precum și principii de proiectare și va pune bazele schimbului de bune practici privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale.	T4 2027
Lansarea provocării de a descoperi, cu ajutorul IA, medicamente noi care să poată fi utilizate pentru a răspunde nevoilor medicale nesatisfăcute și pentru a trata boli care s-au dovedit greu de vindecat.	T4 2026
Propunerea de acțiuni corespunzătoare pentru a raționaliza și a accelera intrarea pe piață a dispozitivelor medicale, fără a compromite siguranța.	2026
Alte acțiuni relevante	
Promovarea colaborării în domenii cheie cum ar fi asistența medicală primară și gestionarea bolilor cronice, în vederea dezvoltării și a extinderii inteligenței artificiale echitabile în domeniul asistenței medicale.	T4 2027
Sprijinirea extinderii inteligenței artificiale de încredere din domeniul sănătății cardiovasculare și utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale pentru prevenție.	T4 2025
Facilitarea accesului dezvoltatorilor și al furnizorilor de inovații în domeniul asistenței medicale la capacitățile de calcul ale Europei	T2 2026

² https://commission.europa.eu/resources/etranslation_en.

(de exemplu la fabricile de IA), inclusiv în vederea dezvoltării de medicamente biotehnologice pentru optimizarea terapiilor și a tratamentelor împotriva bolilor rare.	
Accelerarea adoptării gemenilor umani virtuali și a soluțiilor IA inovatoare conexe din domeniul asistenței medicale și al dezvoltării medicamentelor, prin facilitarea ecosistemelor.	T4 2026
Elaborarea de orientări ale UE privind utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale în farmacovigilență și în activitățile de reglementare.	T4 2026
Asigurarea finanțării necesare pentru a spori disponibilitatea și calitatea datelor privind sănătatea pentru realizarea de inovații în domeniul IA.	T4 2027
Sprijinirea implementării agenților IA pentru profesioniștii din domeniul sănătății în diferite domenii ale asistenței medicale, inclusiv pentru sarcinile administrative.	T2 2026
Promovarea următoarei generații de soluții IA pentru cercetarea biomedicală, inclusiv pentru descoperirea și dezvoltarea de medicamente.	T2 2026
Robotica	
Inițiative emblematice	
Instituirea unui catalizator al adoptării roboticii europene, care va reuni părțile interesate pentru a optimiza inovarea și a accelera adoptarea soluțiilor europene. În acest context, urmează să fie finanțată crearea unor fluxuri de proiecte de accelerare sectorială pentru adoptarea roboticii bazate pe IA.	Începând cu T4 2025
Alte acțiuni relevante	
Accelerarea dezvoltării de competențe în robotică aplicabile în sectoare multiple și facilitarea creării unor centre de calificare pentru dobândirea de competențe în robotică.	T1 2026
Realizarea de investiții în cercetare și dezvoltare pentru a promova modele de IA de uz general cu ajutorul cărora roboții să poată învăța din experiența interacțiunii cu lumea reală, să simuleze medii complexe și să realizeze planuri și acțiuni în mod autonom, respectând în același timp constrângerile fizice.	T4 2025
Permiterea accesului securizat la date operaționale prin finanțarea unor infrastructuri de încredere, prin clarificarea cadrelor juridice pentru utilizarea datelor industriale și prin promovarea unor standarde de guvernare interoperabile.	T4 2026
Industria prelucrătoare, ingineria și construcțiile	
Inițiative emblematice	
Sprijinirea dezvoltării unui model de IA de avangardă și a unor agenți IA adaptați la industria prelucrătoare.	T4 2026

Finanțarea realizării unor fluxuri de proiecte de accelerare pentru adoptarea IA în industria prelucrătoare, reducând decalajul dintre laboratoarele de cercetare și implementare într-un mod mai eficace.	T4 2026
Alte acțiuni relevante	
Consolidarea capacităților unității de testare și experimentare în producție pentru a sprijini întreprinderile inovatoare de mașini bazate pe IA care trec printr-un proces de certificare.	T4 2026
Apărarea, securitatea și spațiul	
Inițiative emblematic	
Accelerarea dezvoltării și implementării capacităților C2 (comandă și control) europene bazate pe IA prin intermediul FEA, încurajând în același timp soluțiile de arhitectură deschisă cu dublă utilizare pentru securitatea frontierelor și protejarea infrastructurii critice.	T4 2026
Implementarea unei infrastructuri europene strategice și specifice de capacități puternic securizate în domeniul puterii de calcul (de exemplu fabrică/gigafabrică de IA) cu scopul de a antrena modele de IA în domeniul apărării și al spațiului și de a dezvolta aplicații spațiale și de apărare bazate pe IA.	T4 2026
Sprijinirea asigurării compatibilității cu IA a producției în spațiul cosmic și a operațiunilor spațiale ale UE, inclusiv pentru infrastructura orbitală și terestră, prin tehnologii avansate de producție, robotică, calcul specific la margine/pe orbită, rețele de date spațiale, echipamente de prelucrare a semnalelor, sisteme de comandă și control.	2026
Promovarea dezvoltării și utilizării de soluții bazate pe IA în scopuri de securitate internă, inclusiv prin sprijinirea cercetării aplicate și a inovării și prin stimularea introducerii pe piață a unor soluții de IA adaptate pentru a fi utilizate în securitatea internă.	Începând cu T4 2025
Finanțarea proiectelor de dezvoltare și implementare a unor instrumente, tehnologii și servicii de securitate cibernetică bazate pe IA care să abordeze detectarea amenințărilor, detectarea vulnerabilităților, atenuarea amenințărilor, redresarea în urma incidentelor prin auto-reparare, analiza datelor și schimbul de date.	Începând cu T4 2025
Sprijinirea interoperabilității și a integrării de încredere a inteligenței artificiale în arhitecturile, infrastructurile și supravegherea amenințărilor în materie de securitate cibernetică, de exemplu prin intermediul centrelor cibernetice și al viitoarelor	T4 2026

centre pentru securitatea cablurilor, precum și în mediile digitale cu dublă utilizare și în cele relevante pentru apărare.	
Alte acțiuni relevante	
Facilitarea implicării inter-comunitare prin ateliere și mese rotunde care să reunească experți în domeniul civil și al apărării pentru a discuta sinergiile, provocările și prioritățile dezvoltării inteligenței artificiale cu dublă utilizare. Acest demers va contribui la elaborarea de standarde și la o înțelegere comună a stadiului actual al tehnologiei.	Începând cu T2 2026
Sprijinirea, în contextul proiectelor Academiei de competențe în domeniul cibernetic, a utilizării instrumentelor IA care oferă asistență personalului din domeniul securității cibernetice aflat în roluri operaționale.	Începând cu T4 2026
Mobilitatea, transporturile și industria autovehiculelor	
Inițiative emblematic	
Mobilizarea fabricilor și a gigafabricilor de IA pentru a accelera dezvoltarea unor modele inovatoare de IA și a unor platforme software comune pentru sistemele de conducere automată și gestionare automatizată a vehiculelor.	Începând cu T2 2026
Lansarea inițiativei „Orașe cu ambiția condusului autonom” pentru a accelera implementarea serviciilor operaționale oferite de furnizorii europeni.	T4 2026
Alte acțiuni relevante	
Promovarea dezvoltării de modele și soluții de IA inovatoare pentru sistemele de conducere automată în cadrul Alianței europene pentru vehicule conectate și autonome, cu finanțare prin programul Orizont Europa.	T3 2025
Sprijinirea accesului, a partajării și a punerii în comun a datelor privind mobilitatea și autovehiculele, în vederea dezvoltării de modele și aplicații IA.	T1 2027
Comunicațiile electronice	
Inițiative emblematic	
Promovarea capacităților UE în domeniul dispozitivelor marginale care folosesc IA, prin furnizarea de sprijin specific în cadrul întreprinderii comune „Rețele și servicii inteligente” și al întreprinderii comune pentru cipuri.	T1 2026
Crearea unei platforme europene Telco IA (platforma de stive IA) pentru ca operatorii de telecomunicații, vânzătorii și industriile utilizatoare să construiască în colaborare elemente pentru stive IA.	T4 2026

Alte acțiuni relevante	
Sprijinirea creării unor seturi de date specifice în domeniul telecomunicațiilor și a unor modele și soluții IA specializate pentru telecomunicații.	T4 2026
Sprijinirea participării europene la principalele organizații de elaborare de standarde și facilitarea unor poziții europene comune.	T1 2026
Energia	
Inițiative emblematic	
Sprijinirea dezvoltării de modele de IA care promovează prognoza, optimizarea, gemenii digitali și echilibrarea sistemului în cadrul sistemului energetic. Aceste activități vor fi sprijinite prin mobilizarea infrastructurii cloud-calcul la margine-internetul obiectelor, a software-ului aferent și a instrumentelor bazate pe IA cu scopul de a construi o coloană vertebrală digitală a tuturor activelor din sistemul energetic, asigurând securitatea, eficiența și fiabilitatea schimbului de date în întregul ecosistem energetic.	Începând cu T1 2026
Adoptarea unei solicitări de standardizare a proceselor uzuale de raportare și documentare privind impactul sistemelor de IA și al modelelor de uz general asupra consumului de energie.	T4 2026
Alte acțiuni relevante	
Instituirea unei comunități de practică specifice care să crească încrederea în aplicațiile IA pentru operațiunile critice din domeniul energetic, în strânsă legătură cu inițiativele privind gemenii digitali și pregătirea pentru fenomene meteorologice extreme.	T4 2026
Clima și mediul	
Inițiative emblematic	
Implementarea unui model de avangardă al sistemului terestru, bazat pe IA cu sursă deschisă, precum și a unor aplicații și servicii conexe bazate pe IA care să realizeze prognoze meteorologice, monitorizări ale Pământului și scenarii ipotetice mai bune.	Începând cu T4 2025
Alte acțiuni relevante	
Sprijinirea serviciului de planificare urbană pentru redresarea postdezastru prin implementarea de gemeni digitali locali în vederea reconstrucției.	T4 2026

Industria agroalimentară	
Inițiative emblematic	
Promovarea creării unei platforme de IA agroalimentară care va facilita introducerea pe piață a instrumentelor și a aplicațiilor agricole specializate bazate pe IA.	T1 2027
Alte acțiuni relevante	
Alocarea de fonduri pentru consolidarea capacităților în dezvoltarea unor modele de IA de uz general specifice agriculturii (de exemplu LLM-uri).	T4 2025
Consolidarea suplimentară a sprijinului Comisiei pentru accelerarea autorizării noilor produse reglementate cu ajutorul IA, menținând competitivitatea operatorilor europeni din sectorul alimentar.	Începând cu T4 2025
Sectoarele culturale și creative (inclusiv mass-media)	
Inițiative emblematic	
Adoptarea unei strategii privind IA în sectoarele culturale și creative.	T1 2027
Promovarea dezvoltării pe tot cuprinsul UE a unor microstudiouri specializate în producția virtuală bazată pe IA.	T1 2027
Sprijinirea dezvoltării unor platforme paneuropene care să utilizeze tehnologii IA multilingve pentru a pune la dispoziția unui public mai larg știri și informații în timp real de la canale mass-media profesionale din întreaga UE.	T1 2027
Lansarea unui studiu specific care să exploreze provocările de natură juridică asociate rezultatelor generate de IA, precum și modul în care ar putea fi utilizate măsurile de protecție tehnologice și tehnologiile de vârf, inclusiv IA, pentru a preveni și atenua riscurile de încălcare a drepturilor de autor prin conținutul generat de IA, de exemplu prin detectarea și eliminarea acestui tip de conținut.	T1 2027
Alte acțiuni relevante	
Propunerea unor investiții în dezvoltarea și implementarea unor modele europene de IA axate pe narațiuni mediatice interactive și imersive și pe facilitarea descoperirii conținutului mediatic, muzical și literar existent online.	T3 2027
Sprijinirea adoptării și a extinderii utilizării tehnologiilor IA pentru a crea gemeni digitali tridimensionali cât mai realiști și mai exacti ai siturilor culturale și ai artefactelor.	T3 2026

Sectorul public	
Inițiative emblematic	
Crearea unui set de instrumente IA dedicate administrațiilor publice, care va cuprinde un registru comun de instrumente și soluții practice, reutilizabile și cu sursă deschisă menite să sprijine interoperabilitatea IA.	T2 2026
Actualizarea Cadrului european de interoperabilitate pentru a sprijini adoptarea inteligenței artificiale de către administrațiile publice.	T2 2026
Accelerarea adoptării unor soluții europene de IA generativă care să fie scalabile și reproductibile în administrațiile publice, cu scopul de a îmbunătăți calitatea serviciilor oferite cetățenilor. Printre altele, va fi creat un set cuprinzător de instrumente tehnice și de politică menit să sprijine dezvoltarea de soluții de IA generativă și agentică.	Începând cu T3 2026
Alte acțiuni relevante	
Monitorizarea nevoilor și a utilizării IA în sectorul public prin intermediul unui flux de lucru dedicat, lansat în cadrul Consiliului IA.	T1 2026
Promovarea de clauze contractuale pentru modelele de IA. Aceste clauze vor servi drept cadru de bune practici pentru achizițiile publice de soluții bazate pe IA, oferind autorităților publice îndrumarea necesară pentru asigurarea unei implementări eficiente, etice, transparente și responsabile a inteligenței artificiale.	Începând cu T4 2025
Crearea mai multor oportunități pentru start-upurile și IMM-urile europene	
Inițiative emblematic	
Lansarea unei cereri de exprimare a interesului prin care întreprinderile europene vor fi invitate să partajeze cu rețeaua EDIH modelele și sistemele de IA pe care le folosesc, rețeaua putând ulterior să promoveze implementarea lor pe scară largă în toate sectoarele strategice din Europa.	T2 2026
Alte acțiuni relevante	
Capacitarea centrelor europene de inovare digitală astfel încât să joace un rol esențial în promovarea politicii UE de adoptare prioritară a inteligenței artificiale și să acționeze ca punct privilegiat de acces la ecosistemul european de inovare în domeniul IA.	T3 2026
Consolidarea specializării sectoriale a centrelor europene de inovare digitală pentru a colecta date cu privire la nevoile și provocările specifice cu care se confruntă IMM-urile și start-upurile.	T4 2026

Asigurarea accesului organizațiilor (inclusiv al start-upurilor) la un instrument de autoevaluare pentru a-și analiza gradul de pregătire pentru piață, identificarea măsurilor de sprijin disponibile și oferirea de orientări specifice pentru a naviga prin peisajul surselor de finanțare.	T4 2025
Instituirea unui forum de discuții cu părțile interesate pe tema diminuării riscurilor asociate contractării prin IA de către IMM-uri (inclusiv de către start-upuri), oferind îndrumare juridică, în special sub forma unor modele de clauze contractuale pentru contractele de IA și cu privire la alegerea sistemelor de contractare prin IA.	T4 2027
Crearea unei forțe de muncă pregătite pentru IA la nivelul tuturor competențelor sectoriale	
Inițiative emblematic	
Oferirea de acces la cursuri practice de alfabetizare în domeniul IA, adaptate diverselor sectoare și profiluri profesionale, prin intermediul Academiei de competențe în domeniul IA.	Începând cu T1 2026
Încurajarea implicării industriei în perfecționarea și recalificarea în domeniul IA, inclusiv prin intermediul Pactului pentru competențe, și oferirea de acces la oportunități de formare suplimentare lucrătorilor din sectoarele în curs de restructurare sau expuse riscului de pierdere a locurilor de muncă, inclusiv din cauza IA, prin intermediul garanției de competențe, anunțată în Uniunea competențelor.	Începând cu T1 2026
Finanțarea unor programe de „IA pentru afaceri” (masterat executiv) care vor pregăti profiluri hibride.	T4 2026
Înființarea unui „laborator al antreprenorilor IA” pentru a reuni absolvenți străluciți în domeniul IA cu mentori antreprenoriali din întreprinderile existente în același domeniu.	T4 2026
Alte acțiuni relevante	
Înființarea unei rețele europene de incubatoare de IA și oficii de transfer de tehnologie pentru a sprijini apariția de spin-offuri universitare în domeniul IA.	T2 2026
Sprijinirea IA ca factor de producție	
Inițiative emblematic	
Lansarea și coordonarea unei inițiative privind IA de avangardă pentru a accelera progresul Europei în domeniul capabilităților de IA de avangardă prin reunirea principalilor actori industriali și universitari din Europa și prin sprijinirea eforturilor strategice. Ca parte a acestei inițiative, Comisia va lansa concursuri majore la nivelul întregii UE pentru a dezvolta modele de IA de avangardă deschise, care să fie vectori majori ai inovării.	T1 2026

Alte acțiuni relevante	
Sprijinirea provocărilor sectoriale menite să revoluționeze domenii strategice precum industria aerospațială, industria farmaceutică, tehnologiile avansate de producție, conducerea autonomă și comunicațiile electronice.	Începând cu T1 2026
Asigurarea încrederii în piața europeană	
Inițiative emblematică	
Elaborarea de orientări privind clasificarea sistemelor de IA ca prezentând un grad ridicat de risc.	T1 2026
Elaborarea de orientări privind interacțiunea dintre Regulamentul privind IA și alte acte legislative ale Uniunii.	Începând cu T3 2026
Instituirea unui mecanism unic de guvernare	
Inițiative emblematică	
Lansarea Alianței în domeniul IA ca forum de coordonare pentru părțile interesate din domeniul IA și pentru factorii de decizie.	T4 2025
Înființarea unui observator pentru IA care va furniza indicatori solizi de evaluare a impactului inteligenței artificiale în sectoarele menționate în prezent și în cele viitoare și care va monitoriza evoluțiile și tendințele.	T2 2026

Fișă de informare
COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
Strategia privind aplicarea IA
COM(2025) 723 final

1. **Data adoptării:** 08 octombrie 2025; structura responsabilă: Comisia Europeană, Direcția Generală pentru Communications Networks, Content and Technology (CNECT)
 2. **Status:** faza pregătitoare în Parlamentul European
 3. **Tipul documentului:** nelegislativ
 4. **Alte informații:** La nivel global, statele se întrec în valorificarea potențialului inteligenței artificiale (IA). Pentru a menține Europa competitivă, Comisia Europeană a lansat două strategii menite să impulsioneze adoptarea IA în industriile cheie și să plaseze Europa în fruntea inovației bazate pe IA în domeniul științei. **Strategia „Aplicarea IA” și Strategia „IA în știință”,** prezentate oficial la 8 octombrie 2025, reprezintă un pas important spre atingerea obiectivului UE de a deveni lider global în domeniul IA.
- **Strategia „Aplicarea IA”** vizează accelerarea utilizării inteligenței artificiale în sectoarele economice majore și în sectorul public, urmărind totodată valorificarea beneficiilor sociale ale tehnologiei. Noua politică **propune abordarea unor provocări cheie precum reducerea timpului de la concept până la apariția pe piață, formarea unei forțe de muncă pregătite pentru „era” IA și lansarea inițiativei „Frontier AI”, pentru a reuni actorii de vârf din domeniu.** Se va crea, totodată, Alianța „Apply AI” și un Observator al IA, care vor asigura cooperarea și monitorizarea progreselor în domeniu.
- Prin aceste strategii, industria europeană va beneficia de **tehnologii IA avansate în producție, logistică, optimizarea energetică sau diagnostic medical.** Publicul va avea acces la servicii inovatoare și mai eficiente – cum sunt centre de screening medicale asistate de IA.

OBIECTIVE

- Strategia „Aplicarea IA” este strategia sectorială globală a UE privind inteligența artificială (IA) și marchează încă un pas în direcția transformării UE într-un continent al IA.
- Strategia „Aplicarea IA” este concepută pentru a spori competitivitatea sectoarelor strategice și pentru a consolida suveranitatea tehnologică a UE. Scopul său este de a stimula adoptarea IA și inovarea în întreaga Europă, în special în rândul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri).
- Strategia încurajează o **politică bazată în primul rând pe IA**, în care IA este considerată o soluție potențială ori de câte ori organizațiile iau decizii strategice sau de politică, luând în considerare cu atenție beneficiile și riscurile tehnologiei. Aplicații IA promovează, de asemenea, o **abordare „buy European”,** în special pentru sectorul public, cu accent pe soluțiile de IA cu sursă deschisă.

- Strategia completează Planul de acțiune pentru continentul IA (COM 165), cu acțiuni concrete, menite să valorifice potențialul transformator al IA. **Acesta conține 3 secțiuni:**
 - **inițiative emblematice sectoriale, inclusiv măsuri specifice de stimulare a adoptării IA în 10 sectoare industriale esențiale și în sectorul public.** Sectoarele industriale includ asistența medicală și produsele farmaceutice, mobilitatea, transporturile și autovehiculele, robotica, industria prelucrătoare, ingineria și construcțiile, clima și mediul, energia, sectorul agroalimentar; apărarea, securitatea și spațiul, comunicațiile electronice și sectoarele culturale, creative și mass-media.
 - să sprijine măsurile și acțiunile de **creștere a suveranității tehnologice a UE prin abordarea provocărilor transversale cu care se confruntă dezvoltarea și adoptarea IA.** Acesta consolidează rolul centrelor europene de inovare digitală, care au fost transformate în centre de experiență pentru IA, pentru a deveni puncte de acces la ecosistemul de inovare al UE în domeniul IA. Printre acestea se numără fabricile și gigafabricile de IA, instalațiile de testare și experimentare a IA și spațiile de testare în materie de reglementare a IA. De asemenea, sunt planificate mai multe măsuri pentru a permite o forță de muncă pregătită pentru IA.
 - crearea unui nou **sistem de guvernare. Alianța Apply AI** este principalul forum de coordonare care reunește furnizorii de IA, liderii din industrie, mediul academic și sectorul public pentru a se asigura că acțiunile de politică se bazează pe nevoile din lumea reală. În strânsă legătură cu Alianța, Observatorul IA va urmări tendințele IA și va evalua impactul IA în sectoare specifice.
-
- **Printre măsurile concrete** se numără înființarea unor centre avansate de screening medical bazat pe IA și sprijinirea dezvoltării unor modele de avangardă și a unei IA cu intervenție umană redusă adaptate unor sectoare precum industria prelucrătoare, mediul și produsele farmaceutice.
 - Pentru a stimula adoptarea IA și a sprijini aceste măsuri, Comisia mobilizează **aproximativ 1 miliard EUR**. În viitor, noi inițiative în domenii precum finanțele, turismul și comerțul electronic ar putea spori gama de sectoare vizate.
 - Strategia va îmbunătăți capacitatea UE de a debloca beneficii pentru societate, de la facilitarea unor diagnostice medicale mai precise la sporirea eficienței și accesibilității serviciilor publice. Aceasta încurajează o **politică de tip IA pe primul loc**, astfel încât mai multe întreprinderi să considere **IA ca parte a soluției** la provocări, ținând seama în același timp cu atenție de beneficiile și riscurile tehnologiei.
 - Strategia abordează și o serie de provocări transversale: scurtarea timpului necesar pentru intrarea pe piață prin conectarea infrastructurii, a datelor și a instalațiilor de testare; pregătirea forței de muncă din UE pentru IA în toate sectoarele; și lansarea unei **inițiative privind IA de avangardă** pentru a sprijini inovarea prin reunirea principalilor actori din domeniul IA din Europa. Reînnoirea și implementarea rețelei de **Centre Europene de Inovare Digitală**, transformate în **Centre de Experiență pentru IA**, va oferi întreprinderilor acces privilegiat la ecosistemul de inovare în domeniul IA din UE.

SERVICIUL PENTRU AFACERI EUROPENE

- Pentru a coordona acțiunile, Comisia lansează **Alianța pentru aplicarea IA**, un forum care reunește sectorul privat, sectorul public, mediul academic, partenerii sociali și societatea civilă. Un **Observator al IA** va monitoriza tendințele în materie de IA și va evalua impactul sectorial.
- În paralel, Comisia a lansat serviciul de asistență pentru Regulamentul privind IA **pentru a facilita aplicarea Regulamentului privind IA**.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul apărării, securității și spațiului

Apărare

- Foaie de parcurs 2025 pentru integrarea rapidă a IA în apărare.
- Cofinanțare capacități de calcul pentru aplicații de apărare.
- Dezvoltare modele IA suverane și sisteme agentice sigure.
- Accelerarea capabilităților IA de conștientizare situațională și C2 (comandă și control) bazate pe IA, prin FEA.
- Promovarea arhitecturilor deschise pentru frontiere, infrastructuri critice, flanc estic, zid antidrone.
- Crearea unei infrastructuri europene de calcul (gigafabrică IA) pentru antrenarea modelelor de apărare/spațiu.
- Compatibilizarea producției și operațiunilor spațiale ale UE cu IA (robotică, edge/on-orbit computing, rețele de date etc.).

Spațiu

- Promovarea integrării IA în sistemele spațiale pentru performanță și securitate.
- Sprijin pentru tehnologii IA în producție, operare orbitală și infrastructuri spațiale.

Securitate internă și cibernetică

- Dezvoltarea și adoptarea soluțiilor IA pentru securitate internă.
- Finanțarea instrumentelor IA pentru detectare/atenuare amenințări și auto-reparare cibernetică.
- Integrarea IA în arhitecturile și sistemele de supraveghere cibernetică (centre cibernetică, viitoare centre pentru cabluri).

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Mobilitate și transport

- Comisia va mobiliza fabricile și gigafabricile de inteligență artificială pentru a accelera dezvoltarea unor modele inovatoare de IA și a unor platforme software comune destinate sistemelor de conducere automată și gestionării automatizate a vehiculelor, în cadrul Alianței europene pentru vehicule conectate și autonome.
- Comisia va lansa inițiativa „Orașe cu ambiția condusului autonom” în vederea accelerării implementării serviciilor operaționale, în cooperare cu furnizorii europeni, ca parte a bancurilor de testare transfrontaliere la scară largă anunțate în Planul de acțiune pentru sectorul autovehiculelor.
- Inițiativa va pune accentul pe vehicule autonome bazate pe inteligență artificială (vehicule robotizate) și pe servicii autonome de tip navetă în mediul urban.

SERVICIUL PENTRU AFACERI EUROPENE

- Vor fi instituite întreprinderi comune operaționale pentru sprijinirea implementării acestor servicii.
- Comisia va valorifica mecanismele privind spațiile de testare în materie de reglementare și testarea în condiții reale prevăzute de Regulamentul privind inteligența artificială, aplicabile direct.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Comunicații electronice

- Promovează capacitățile UE în dispozitive marginale care utilizează IA, prin sprijin în cadrul întreprinderilor comune „Rețele și servicii inteligente” și a celei pentru cipuri.
- Creează o platformă europeană Telco IA (acțiune-pilot în programul Europa digitală) pentru colaborarea operatorilor, vânzătorilor și industriei.
- Dezvoltă elemente pentru pachetele tehnologice IA: straturi de mediere, inginerie a datelor, interfețe cloud și servicii IA, inclusiv open-source.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Industria, inginerie și construcții

- Comisia va sprijini dezvoltarea unui model de inteligență artificială de avangardă și a unor agenți IA adaptați sectorului industriei prelucrătoare.
- Comisia va facilita punerea în comun a datelor industriale între actorii relevanți prin intermediul unor terți de încredere, asigurând în același timp protecția proprietății intelectuale și securitatea datelor.
- Se va recurge, după caz, la laboratoarele de date din fabricile de IA pentru antrenarea modelelor și dezvoltarea soluțiilor specifice industriei.
- Comisia va finanța fluxuri de proiecte de accelerare pentru adoptarea IA în industria prelucrătoare, reducând decalajul dintre cercetarea de laborator și implementarea efectivă.
- Proiectele vor sprijini dezvoltarea și implementarea soluțiilor de producție bazate pe IA, asigurând evoluția acestora de la laborator la un nivel ridicat de maturitate, adecvat aplicațiilor din lumea reală.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul farmaceutic, asistență medicală

Adoptarea IA în asistență medicală

- Va înființa centre europene de screening avansat bazate pe IA pentru prevenție, diagnosticare timpurie și validare clinică în condiții reale.
- Va asigura integrarea factorilor specifici de gen în procesele de screening și diagnosticare bazate pe IA.
- Va facilita accesul centrelor la seturi de date de înaltă calitate prin Spațiul european al datelor privind sănătatea și infrastructurile digitale europene relevante.

SERVICIUL PENTRU AFACERI EUROPENE

- Va sprijini testarea și validarea modelelor de IA promițătoare, inclusiv pentru prevenția personalizată.
- Va institui o rețea europeană de expertiză privind implementarea IA în asistența medicală.
- Va publica orientări, manuale de implementare și principii de proiectare, inclusiv pentru validarea locală și monitorizarea implementării IA.

IA în dezvoltarea medicamentelor

- Va lansa provocarea europeană privind descoperirea de medicamente prin IA, axată pe nevoi medicale nesatisfăcute și boli greu de tratat, cum ar fi boala Alzheimer sau anumite tipuri de cancer
- Va acorda câștigătorului provocării acces la capacitățile de calcul ale fabricilor de IA și consiliere pentru introducerea pe piață.
- Va propune măsuri pentru accelerarea accesului pe piață al dispozitivelor medicale, menținând standarde ridicate de siguranță.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Roboticii

- Va institui un catalizator al adoptării roboticii europene, reunind dezvoltatori și industrii utilizatoare.
- Va colabora cu Asociația pentru IA, Date și Robotică (ADRA) pentru a accelera soluțiile europene de robotică bazată pe IA.
- Va finanța fluxuri de proiecte de accelerare sectorială, axate pe utilizări cu impact major.
- Va prioritiza cazurile de utilizare definite împreună cu industriile finale, pentru a alinia inovația la nevoile reale ale pieței.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Energie

- Va sprijini dezvoltarea de modele IA pentru prognozare, optimizare, gemeni digitali și echilibrarea sistemului energetic.
- Va mobiliza infrastructura cloud, edge computing, IoT și software IA pentru a construi o coloană vertebrală digitală a activelor energetice, asigurând securitatea și fiabilitatea datelor.
- Va adopta o foaie de parcurs strategică privind digitalizarea și utilizarea IA în sectorul energetic.
- Va promova eficiența energetică a centrelor de date și consumul responsabil al sistemelor IA avansate.
- Va solicita standardizarea proceselor de raportare și documentare privind impactul IA asupra consumului de energie, conform Regulamentului privind IA.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Clima și mediul

- Va implementa un model terestru de avangardă bazat pe IA open-source, cu aplicații și servicii conexe pentru prognoze, monitorizare și scenarii ipotetice.

SERVICIUL PENTRU AFACERI EUROPENE

- **Va antrena modelul integral în fabrici de IA din UE**, urmând o abordare multidisciplinară.
- **Va pune la dispoziția autorităților locale și actorilor relevanți gemeni digitali locali bazați pe IA**, integrați cu date Copernicus, pentru anticiparea riscurilor și reducerea impactului schimbărilor climatice.
- **Va oferi servicii pentru gestionarea dezastrelor și acordarea de ajutoare în caz de criză**, sprijinind pregătirea urbană și rurală rezilientă.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectoarele culturale, creative și mass-media

- Va promova microstudiouri specializate în producția virtuală bazată pe IA în întreaga UE.
- Va sprijini dezvoltarea și implementarea modelelor europene de IA pentru narațiuni interactive și imersive și pentru descoperirea conținutului muzical și literar european online.
- Va contribui la dezvoltarea platformelor paneuropene care utilizează IA multilingvă pentru știri și informații în timp real din canale mass-media profesionale.
- Va utiliza IA pentru traducere, categorisire, recunoaștere și analiză lingvistică a conținutului mass-media.
- Va lansa un studiu privind provocările juridice legate de conținutul generat de IA și utilizarea măsurilor tehnologice pentru protecția drepturilor de autor, inclusiv detectarea și eliminarea conținutului neautorizat.

Măsurile importante pe care Comisia le va lua în sectorul Sectorul public

- Va crea un set de instrumente IA pentru administrațiile publice, inclusiv sistemul judiciar, cu registru comun de soluții practice, reutilizabile și open-source, pentru interoperabilitate IA.
- Va lansa traiectoria PAIR pentru pregătire în domeniul IA și interoperabilitate, oferind exemple practice și ghiduri pas cu pas.
- Va accelera adoptarea soluțiilor europene de IA generativă scalabile și reproductibile în administrațiile publice, cu accent pe educație și gestionarea riscurilor.
- Va crea un set cuprinzător de instrumente tehnice și de politică pentru dezvoltarea IA generative și agentice.
- Va revizui Cadrul european de interoperabilitate pentru a include orientări privind adoptarea prioritară a IA în administrațiile publice europene.

Cum completează Strategia de aplicare a IA Planul de acțiune pentru continentul IA

Planul de acțiune privind continentul IA, lansat în aprilie 2025, este foaia de parcurs a UE pentru ca Europa să devină lider mondial în domeniul IA. Acesta consolidează pilonii-cheie

ai economiei europene bazate pe IA: infrastructura de calcul, datele, algoritmi, talentele și o piață unică puternică.

Strategia „Aplicarea IA” este strategia sectorială globală a UE privind IA. Aceasta este legată de inițiative precum strategia privind IA în domeniul științei și viitoarea strategie privind o uniune a datelor. Mecanismul său de guvernare asigură coordonarea centrală a acțiunilor legate de IA în cadrul Comisiei. În timp ce planul de acțiune stabilește cadrul general, strategia „Aplicarea IA” se axează pe adoptarea IA, ajutând industriile și sectorul public să adopte IA, promovând soluțiile europene în materie de IA, în special cele cu sursă deschisă. Aceasta urmează o abordare sectorială, cu acțiuni bazate pe realitățile și provocările practice ale industriilor europene.

Cum este structurată strategia

- Primul capitol stabilește acțiuni sectoriale de stimulare a utilizării IA în industriile-cheie și în sectorul public. Al doilea capitol abordează provocările transversale, inclusiv sprijinul pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), facilitarea unei forțe de muncă pregătite pentru IA, mobilizarea capacităților avansate de IA și asigurarea încrederii în piață. Ultimul capitol stabilește un mecanism unic de guvernare pentru a încuraja colaborarea între părțile interesate.

Care sunt sectoarele strategice vizate de strategie și cum au fost selectate acestea

- Strategia se concentrează asupra sectoarelor în care Europa este în mod tradițional puternică și care au cel mai mare impact asupra economiei UE. Selecția a fost ghidată de raportul Draghi privind competitivitatea UE, de consultările publice și de o analiză a priorităților industriale.
- Sectoarele vizate includ asistența medicală și produsele farmaceutice; mobilitatea, transporturile și autovehiculele; robotică; producție, inginerie și construcții; clima și mediul; energie; sectorul agroalimentar; apărare, securitate și spațiu; comunicațiile electronice; și industriile culturale, creative și mass-media.

Care este rolul Alianței Apply AI

- Alianța Apply AI va fi principalul forum de coordonare pentru părțile interesate și factorii de decizie politică. Aceasta va permite participanților să se alăture fluxurilor de lucru sectoriale, să se conecteze direct cu factorii de decizie politică și să discute impactul, barierele și oportunitățile soluțiilor specifice de IA.
- Alianța va corela, de asemenea, alte inițiative consultative privind IA, va conecta omologii, furnizorii și utilizatorii, de exemplu, corelând dezvoltatorii de instrumente de asigurare a conformității cu potențialii utilizatori.

Ce fel de acțiuni sunt propuse în sectoarele strategice

- Strategia prezintă măsuri sectoriale specifice. În domeniul asistenței medicale, aceasta instituie o rețea de centre de screening avansate bazate pe IA. În ceea ce privește mobilitatea, acesta sprijină implementarea la scară largă a conducerii autonome. În robotică, aceasta creează un catalizator pentru a reuni dezvoltatorii și utilizatorii, accelerând dezvoltarea și adoptarea soluțiilor europene. Aceasta propune, de asemenea, dezvoltarea unor modele de frontieră și a unei IA agentice adaptate producției, climei, mediului și produselor farmaceutice.

Cum va sprijini strategia IMM-urile europene

- IMM-urile se află în centrul strategiei. Ecosistemul european de inovare în domeniul IA, compus din fabrici și gigafabrici de IA, centrele europene de inovare digitală (EDIH), instalațiile de testare și experimentare, spațiile de testare în materie de reglementare în domeniul IA, platforma de IA la cerere și Academia de competențe în domeniul IA, ecosistemul de inovare în domeniul IA, răspunde nevoilor întreprinderilor nou-înființate și ale IMM-urilor din întregul lanț valoric al IA.
- Pentru a simplifica accesul, centrele europene de inovare digitală vor acționa ca puncte unice de intrare în acest ecosistem, oferind o călătorie digitală simplă, flexibilă și fără sincope pentru întreprinderile cu capitalizare medie, IMM-uri, întreprinderile nou-înființate și organizațiile din sectorul public.
- Reorientate acum ca centre de experiență pentru IA, centrele europene de inovare digitală vor sprijini prima politică a UE în domeniul IA. Ele vor promova, de asemenea, adoptarea unor soluții europene de IA pentru a stimula creșterea ecosistemului intern de IA al UE.

Ce rol joacă competențele și alfabetizarea în domeniul IA

- Utilizarea tot mai frecventă a IA în întreprinderi și în sectorul public remodelează piețele forței de muncă. Este esențial să se asigure că lucrătorii din toate sectoarele au competențele necesare pentru a utiliza IA în mod responsabil și eficace. Prin urmare, strategia va promova cursuri de formare în domeniul alfabetizării în domeniul IA adaptate sectoarelor și profilurilor profesionale.
- Acest lucru va fi realizat în principal prin intermediul Academiei de competențe în domeniul IA, care va agrega cursuri din instrumente precum centrele europene de inovare digitală și fabricile de IA. Pentru a maximiza recalificarea și perfecționarea, strategia încurajează, de asemenea, implicarea industriei prin intermediul Pactului privind competențele și al Garanției pentru competențe anunțate în Uniunea competențelor, vizând lucrătorii expuși riscului de strămutare.
- Strategia urmărește să extindă grupul de specialiști și antreprenori din sectorul IA, începând cu industriile care utilizează intensiv tehnologiile digitale, cum ar fi mobilitatea, energia, mediul și sectoarele culturale și creative (inclusiv mass-media). Acesta va sprijini programele de masterat executiv „IA pentru întreprinderi” și un laborator al antreprenorilor din domeniul IA.
- În cele din urmă, strategia solicită monitorizarea activă a impactului IA asupra pieței forței de muncă pentru a anticipa nevoile, oportunitățile și riscurile și pentru a fundamenta politicile atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre.

Cum va promova strategia utilizarea soluțiilor europene în materie de IA

- Dincolo de acțiunile sectoriale menite să stimuleze adoptarea IA în sectoarele strategice ale UE, Strategia „Aplicarea IA” lansează o inițiativă privind IA de frontieră. Acest lucru va accelera progresele Europei în domeniul IA avansate prin reunirea celor mai importanți actori industriali și universitari din Europa. Acesta se va concentra pe deblocarea capacităților prin arhitecturi de IA de vârf și date de înaltă calitate, utilizând puterea de calcul a fabricilor de IA și a gigafabricilor. O cerere de exprimare a interesului va reuni comunitatea. Inițiativa va aborda blocajele ecosistemice și cererea din aval a industriei europene, sporind atât competitivitatea, cât și suveranitatea în dezvoltarea IA de frontieră.

SERVICIUL PENTRU AFACERI EUROPENE

- Comisia va lansa, de asemenea, concursuri majore la nivelul UE pentru a dezvolta modele de IA de frontieră deschisă, ca factori-cheie ai inovării. Aceste proiecte vor avea acces gratuit la supercalculatoarele EuroHPC, iar modelele rezultate vor fi puse la dispoziția autorităților publice, a cercetătorilor și a întreprinderilor din întreaga Europă.

Care este investiția din spatele strategiei?

- În cadrul financiar multianual 2021-2027, Strategia „Aplicarea IA” mobilizează aproximativ 1 miliard EUR pentru acțiuni emblematice și de sprijin, cu efecte de pârghie care variază de la un sector la altul. Finanțarea provine din programul Orizont Europa, din programul Europa digitală și din alte programe, cum ar fi EU4Health și Europa creativă.
- Cu acest impuls inițial de 1 miliard EUR, strategia se bazează pe statele membre și pe sectorul privat pentru a-și atinge nivelul de ambiție în materie de investiții. Alianța „Aplicarea IA” va lansa, de asemenea, un proces de consultare care va evidenția nevoile și oportunitățile, asigurându-se că UE continuă să sprijine IA promițătoare și inovatoare în viitor.

Cum sprijină strategia respectarea Regulamentului privind IA

- Astfel cum s-a anunțat în Planul de acțiune privind continentul IA, Comisia a înființat serviciul de asistență pentru Regulamentul privind IA, lansat împreună cu strategia. Acest centru va furniza toate informațiile relevante, instrumentele de conformitate și orientările adaptate cu privire la Regulamentul privind IA. Acesta va oferi o platformă unică de informare cu instrumente interactive, inclusiv un verificador al conformității, pentru a ajuta părțile interesate să vadă dacă sunt supuse obligațiilor legale și ce măsuri trebuie să ia pentru a se conforma.

Cum va fi monitorizată strategia

- Comisia va înființa un Observator al IA pentru a furniza indicatori solizi care să evalueze impactul IA asupra anumitor sectoare, să monitorizeze evoluțiile și tendințele, precum și schimbările pe care le poate aduce pe piața forței de muncă.
- Observatorul va sprijini discuțiile sectoriale și va contribui la procesul decizional politic, menținând în același timp comunitatea IA și publicul larg la curent cu evoluțiile din domeniu.

Întocmit, Mihaela Bărbieru, consilier SAE